

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Főm-utca 5-7. Telefon: 359-400. 359-860.

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1972. május 3.

bb. 1. muzeális értékű ritkaságok, világhírű kortárs muzsikusok a rádióban - mivel gyarapodott a rádió lemeztára

i nn/pá/zs/il cz

v1972. május 3.

a közelmúltban számos új komolyzenei hanglemez érkezett a magyar rádió címére. megtalálhatók köztük a világ szinte valamennyi élvonalbeli lemezgyárának legfrisebb felvételei, újdonságai. a philips gyár berlioz sorozatából a trójaiak című opera, a rómeo és julia, valamint a gyász- és diadal-szimfoniák érkeztek meg. ugyancsak a philips gyár vivaldi sorozatából három album az opus 3., 8., 9-es hegedűverseny ciklust az 1. műsici di roma tolmácsolja. a régvárt érdekességek közé sorolják karl richter eddig megjelent négy orgona és egy csembalo lemezét s ugyancsak ritkaság az általa vezényelt handel /umlauttal / oratorium, a sámson is. mozart hat utolsó szimfóniája, schubert 7. és csajkovszkij 6. szimfóniája, valamint haydn a teremtés című oratoriuma az elmúlt évek legsikeresebb karaján produkciói közé tartozik.

a rádió most érkezett újdonságai között van handel orgona-versenyei simon preston tolmácsolásában yehudi menuhin vezényletével. gieseking 1950-ben a saarbrückeni rádió stúdiójában bach wohltemperiertes klavier-jét és számos egyéb művét játszotta hangszalagra.

/folyt.köv./

NA

- 1 -

bb. 1./ muzeális folyt./ il

ezeket a felvételeket most nyolc lemezen hozták fortalomba. rövidesen hallható lesz a műsorban szvjatoszlav rihter két új lemeze is. az egyiket diétrich fischer-dieskau brahms szép magelone című dalciklusát adja elő, a másikon bartók 2- és prokofjev v. zongoraversenyét szólaltatja meg lorin maazel vezényletével

a muzeális értékű lemezek között újabb richard strauss vezényelte produkciók sorakoznak: saját művein kívül mozart gluck, cornelius és wagner nyitányokat is dirigál./mti/

bb. 2. nyílik a legszebb magyar vadvirág: a vadontermő pünkösdi rózsza

vid ká/il cz

1972. május 3.

a 682 méter magas zengő - a mecsek legmagasabb csucsa - hűvös északi lejtőin kinyílt a legszebb magyar vadvirág: a vadontermő pünkösdi rózsza. hazánkban egyedül itt virít minden májusban ez a gyönyörű, meggyiros szirmu növény, amelynek meghonosítása másutt nem járt sikerrel. a ritka vadvirág eddig semmiféle védelmet sem élvezett és a növény tömeges irtása, területének kiméletlen kezelése már már e növényfaj kipusztulásával fenyegetett. a baranya megyei tanács végrehajtó bizottsága - ráruházott jogával élve - a közelmúltban védetté nyilvánította a vadontermő pünkösdi rózsát. most először virágozik tehát teljes oltalom alatt ez a szép, ritka növény. a tanács rendelkezett arról is, hogy a piaci biztosok akadályozzák meg a vadrózsza árusítását a mecseki városok és községek piacain, s az illetékes hatóságok lépjenek fel a „virágozók”, ellen. a zengő környékén több mint nyolcvan hold kiterjedésű terület került ily módon védelem alá.

a tanács felkérte a mecseki erdőgazdaságot, a hosszuhetényi termelőszövetkezetet és a pécsi püspökséget, hogy messzemenő kimélettel bánjon a területén levő növényi ritkasággal. az oltalom eredményeként - várhatóan - ismét szaporodásnak, terjedésnek indul a legszebb magyar vadvirág./mti/

.-

- 2 -

bb 4. világjáró szőnyegtervezők - magyar szőnyegek japántól kanadáig

i ba/gk/ny ie la

1972. május 3.

nemcsak európa szinte valamennyi országába, hanem a tengerentútra, észak- és délamerikába, sőt japánba is szállít az idén szőnyeget az artex külkereskedelmi vállalat. 1971-ben több mint kétmillió dollárért 400,000 négyzetméternyi szőnyeget szállítottak külföldre, s az idei export ezt előreláthatóan 15 százalékkal meghaladja.

évről-évre nagyobb az érdeklődés a kézzel szőtt és csomózott szőnyegek iránt. a klasszikus keleti mintájú perzsák mellett egyre többet értékesítenek a mai iparművészek tervei alapján készült modern szőnyegek. az export-szőnyegek 90 százaléka háziipari szövetkezetekben készül, s az export gyors növekedésében szerepet játszik, hogy ma már valamennyi szövetkezet iparművészeti főiskolát végzett tervezőket alkalmaz. a fiatal művészeket távoli országokba is elküldik, hogy tanulmányozzák a lakberendezési kultúrát és tapasztalataikat később a tervezésben is hasznosítsák.

a magyar szőnyegek jó hírét igazolja, hogy európa egyik legfejlettebb lakáskultúrájú országában, a 4.5 millió lakosu dániában évente 15 000 négyzetméternyi, kézi munkával készült magyar

szőnyeget adnak el. a világ egyik legrangosabb lakberendezési áruháza a dán illums bolighuset magyar kollekciója láttán jelentkeztek az artex-nél tengerentúli cégek is, amelyek ma már évente több mint 100 000 négyzetméternyi szőnyeget vásárolnak a magyar vállalatától. az artex legutóbb olasz cégektől kapott nagyobb megrendelést szőnyegre az olasz lakberendezési áruházakban idén már több helyütt árusítják - az elsősorban modern mintázatú - magyar szőnyeget. amerikában a hagyományos keleti mintázatú, nagyméretű szőnyeget keresik, az nszk-bn a padlószőnyeget. dániában a kelim technikával készülő faliszőnyeget vásárolják szívesen. svédországban a hétéves háztulajdonosok évente mintegy 50 000 négyzetméter modern mintájú tarka „rongyszőnyeget”, vásárolnak az artex-től./mti/

.-

bb. 3. csütörtökön „rajtol”, a ki mit tud? -

i nn/fk/zs/il cz

1972. május 3.

több száz versenyző: énekes, táncos, muzsik, parodista, bűvész táncdalénekes népszerű ki mit tud? vetélkedő-sorozat május 4-i nyitányát már elkészült a végleges terv, amely szerint a hat elődöntőt május 4. és június 8. között heti egy alkalommal, előreláthatóan csütörtökönként este 8 órától bonyolítják le, többnyire másfél órás időtartamban. /egyetlen kivétel a május 24-i adás, amely szerdára esik, tekintettel a másnapi magyarországi-svédországi labdarugó világbajnok selejtezőre./ a helyszínek miskolc, szeged, pécs, valamint budapest. a középdöntők dátuma: június 18. és 25. továbbá július 2. a ki mit tud? döntőjét július 9-én tartják. /folyt.köv./

- 3 -

bb. 3./ csütörtökön folyt./ il

az ugynevezett kamara-műfajok: kórusok, kisegyüttesek, kamara-zenekarok, stb. legjobb képviselői ezuttal külön adásokban mérlik össze tudásukat: június 15-én és 22-én. közülük a legsikeresebbek június 29-én lépnek a kamerák elé.

a május 4-i első ki mit tud? elődöntő programjában népdal- és táncdalénekesek, versmondók, zenekarok, valamint a hegyaljai és a debreceni népi együttes tagjai szerepelnek./mt1/

-. -

bb. 5. angyal a bábszínpadon

vid ká/il cz

1972. május 3.

az országoshirű pécsi bóbíta bábegyüttes - számos sikeres, újszerű bábprodukciónak után - most egy új műfajjal kísérletezik: krimi állít bábszínpadra. izgalmas szakmai vállalkozás ez, hiszen arról van szó, hogy lehetséges-e valódi feszültséget teremteni bábszínpadon, bábfigurákkal? a szabályos, kerek bűnügyi történetet az együttes tagjai kollektívan teremtették meg, s annak főszereplője az angyal. a bóbíta sajátos stílusának megfelelően kesztyűs kezekkel játsszák el a történetet, az ujjakon stilizált fejjel, teljesen pantomim felfogásban. az előadás során egyetlen szó sem hangzik el, csak hangmontázsok kísérik a cselekményt. a krimi, templar és a gengszterek harca, izgalmat keltően játszódik le a bábszínpadon.

a kesztyűs figurákkal olyan képtelen helyzetek teremtésére is mód nyílik, amilyeneket sem filmen, sem színpadon nem lehet megvalósítani, így az előadás egyúttal az angyal kalandjainak szellemes paródiája is. a rövidesen közönség elé kerülő előadást kós lajos, a bóbíta bábegyüttes vezetője rendezi./mt1/

-. -

- 4 -

bb.6. az egészségügyi miniszter rendelete a szociális otthonokban és intézetekben fizetendő gondozási díjakról

i vt/fk/ok zs cz

1972. május 3.

az egészségügyi közlönyben megjelent a szociális otthonokban és szociális intézetekben fizetendő gondozási díjakat szabályozó miniszteri rendelet. hatálya a tanácsok, valamint a szociális intézetek központjának irányítása alá tartozó szociális otthonokra és intézetekre terjed ki. a rendelet komondja, hogy a gondozási díjat az intézménybe történő felvétel napjától kell megállapítani, és azt a gondozott fizeti. ha erre nem képes, a gondozási díjat vagy a teljes díjból meg nem fizetett összeget a tartási kötelees hozzátartozó / a gondozott házastársa, illetőleg gyermeke vagy szülője / fizeti. a gondozási díj megállapításánál a gondozott jövedelmét, készpénzét, ingatlan- és ingó vagyonát, illetőleg a tartásra kötelezett hozzátartozók jövedelmi, vagyoni viszonyait és az általuk eltartottak számát veszik figyelembe. több, egyformán tartásra kötelezhető hozzátartozó esetén a gondozási díj teljes összegét vagy hiányzó részét a hozzátartozók jövedelmi, vagyoni viszonyai alapján megosztva állapítják meg.

a járadékszerű jövedelemmel / nyugdíj, öregségi, rokkantsági vagy egyéb járadék / rendelkező gondozott jövedelmének 80 százalékát, a munkaviszonyból származó rendszeres keresettel rendelkező gondozott keresetének 60 százalékát kötelees gondozási díjként befizetni. a munkaviszonyból származó kereseten felül járadékszerű jövedelemmel is rendelkező gondozott e rendszeres jövedelem összegével növelt keresetének 60 százalékát fizeti gondozási díjként. a rendelet értelmében a gondozási díj összegét úgy kell megállapítani, hogy a gondozottnál visszamaradó összeg havi 100 forintnál kevesebb ne legyen. az esetben, ha a szociális intézményben együtt gondozott házastársak, vagy szülők és gyermeke közül csak egyiknek van jövedelme, illetve keresete, a gondozási díjat úgy kell megállapítani, hogy a legalább havi 100 forint visszamaradó összeg a jövedelemmel nem rendelkező gondozottnak is biztosított legyen.

ha a gondozottnak nincs jövedelme, vagy abból nem tudja megfizetni a teljes gondozási díjat, de jelentős készpénz-vagyon van, a gondozott - a beutaló szervvel kötött megállapodás alapján - a készpénz- vagy 80 százalékából fizeti a havonként esedékes gondozási díjakat. ha a gondozottnak sem jövedelme, sem készpénz- vagyona nincs, vagy az a teljes gondozási díj megfizetésére nem elég, azonban - személyes használatra szolgáló vagyontárgyain felül - ingatlana vagy jelentős ingó vagyona van, a teljes gondozási díjat vagy annak hiányzó részét - ugyancsak előzetes megállapodás alapján - az ingó és ingatlan vagyonának figyelembe vételével kell megállapítani jelzálog, illetőleg zálogjog létesítésével. a gondozási díj megállapítása szempontjából jelentősnek minősül az a készpénz vagy ingó vagyon, amelynek értéke a teljes gondozási díj négy havi összegét meghaladja.
/folyt.köv/

- 5 -

bb.6./ az egészségügyi miniszter...folyt./ok

kimondja a rendelet azt is, hogy a jövedelemmel, keresettel, a gondozási díj szempontjából figyelembe vehető jelentős készpénz, ingatlan vagy ingósággal, tartásra köteles és képes hozzátartozóval, illetőleg eltartóval nem rendelkező gondozott ingyenes ellátásban részesül.

az egészségügyi miniszter rendelete június 1-én lép hatályba. a hatálybalépéskor már szociális intézményben lévő gondozottak után a rendelet alapján járó díjat november 1-től kezdődően kell fizetni./mti/

...-

bb.7. megállapodások a zöldség-gyümölcs kereskedelem göngyöleg-ellátására

1 ol/pá/ok ie la 1972. május 3.

a zöldség-gyümölcs forgalmazásához szükséges göngyöleg-ellátás érdekében a napokban hosszulejáratu, több évre szóló szerződést kötött a gyümölcs-zöldség göngyölegellátó és gyártó országos szövetkezeti vállalat / gev/ az állami gazdaságok kereskedelmi irodájával. a gev vállalta, hogy 1975 végéig biztosítja az állami gazdaságok göngyöleg ellátását. tekintettel a nagymennyiségű csomagolóeszköz kölcsönzésére az év végén az állami gazdaságok által fizetett kölcsön díjakból a gev visszatartást ad a gazdaságoknak.

megállapodást kötött a gev a hungária műanyagfeldolgozó vállalat debreceni gyáregységével is. eszerint a zöldség-gyümölcs szakmában közös vállalkozással vezetik be a korszerű műanyagszállító göngyölegek gyártását. a következő négy esztendőben mintegy 100 millió forint értékű műanyag szállító- láda kerül a termelőszövetkezetekbe, az állami gazdaságokba és a zöldség -gyümölcs kereskedelmi vállalatokhoz./mti/

...-

- 6 -

bb. 8 . gyógyító levegő a jósvafői barlangban

vid ká/il cz

1972. május 3.

a jósvafői béke gyógybarlangban az elmúlt tizenkét esztendő folyamán - orvosi beutalással - több mint ezernyolcszáz légzőszervi és asztmás betegségben szenvedő bányász részesült háromhetes klimaterápiás kezelésben. szakorvosok kimutatása szerint a kurákon résztvevő betegek negyven százaléknál jelentősebb javulást tapasztaltak. ezt a javulást a barlang levegője idézte elő, amelynek bakteriológiai vizsgálatát a megyei közegészségügyi és járványügyi állomás tudományos szakemberei minden évben elvégzik.

a kutatók újabb és újabb elemeket „fedeznek fel”, a barlang levegőjében, köztük olyanokat, amelyek elősegítik a betegségek gyógyulását. így a legutóbbi vizsgálatok során megállapították, hogy a csaknem száz százalékos relatív nedvességet tartalmazó barlangi levegőben a kalciumon és a magnéziumon kívül klorid is található, amelynek jelentős nyálka és gölrcsoldó szerepe van. ez pedig az asztmás betegségekre igen jó hatása. érdekes, hogy a klorid mennyisége mindkét barlangteremben emelkedő tendenciát mutat. kurák alatt a levegő bakteriológiai szennyezettsége növekszik, de a szünetekben rövid idő alatt a megengedett határ alá csökken. ez azt jelenti, hogy a barlangi légmozgások gyorsan kicserélik az elhasználadott levegőt.

a jósvafői béke gyógybarlangban az idén május 18-én kezdik meg a klimaterápiás kurákat: hat csoportban száznyolcvan dolgozó kap kezelést./mti/

...-

bb.10vallanak az állatcsontok - tevecsváz gorsiumban

vid ká/il cz

1972. május 3.

házánk legjelentősebb római kori ásatásának színhelyén a táci gorsiumban, ahol az 1. és a II. század elején - a város fénykorában - mintegy 20 000 ember élt - sok érdekes állatcsontváza bukkantak az ásatások során. ezekből a régészek teljes pontossággal meg tudják határozni, milyen háziállatok éltek gorsiumban. megállapították például, hogy a római városban legalább olyan ritka volt a ló, mint manapság egy nagyvárosban. a lakosság fő igavonó állata a szarvasmarha volt, teherhordásra pedig a szamarat használták. egzotikus ritkaságnak számíthatott gorsiumban az a tevé, amelynek a csontvázát nemrégiben találták meg. az állat egyiptomból érkezett kereskedő tulajdona lehetett.
/folyt.köv./

- 7 -

bb. 10. vallanak folyt./ il

az ásatások során számos kutyacsontváz is előkerült. a régészek szerint gorsiumban komoly kutyakultusz volt: főként a gorsiumi hölgyek tartottak ölebeket./mti/

..-

bb. 11. „sovány,, volt a husliszt - gazdasági birságot kell fizetnie a forgalombahozónak

1 tf/fk/zs/il cz

1972. május 3.

a legfőbb ügyész gazdasági birság kiszabását indítványozta a központi gazdasági döntőbizottságnál a békés megyei gabonafelvásárló és feldolgozó vállalatnál szemben, mert az csökkentett értékű ipari takarmány forgalomba hozatalával megkárosította vevőit.

a vállalat néhány keverő üzeménél ellenőrzést tartott 1971. október-novemberében az országos takarmányminősítő és ellenőrző felügyelőség, hogy megállapítsa: az ipari takarmányokat az elkészítési és összeállítási előírások /receptura/ szerint gyártják-e és azok fehérjetartalma megfelel-e a követelményeknek.

kiderült hogy az ipari takarmány készítéséhez szükséges husliszt nem tartalmazta az előírt nyersfehérjét. a huslisztet a békés megyei gabonafelvásárló és feldolgozó vállalat részére az állati fehérje takarmányokat előállító vállalat szállította. az ellenőrzést követően ez utóbbi vállalat elismerte, hogy az általa szállított husliszt nem tartalmazta az előírt fehérjemennyiséget. ezért a csökkent értéknek megfelelő árvisszatérítést adott a békés megyei gabonafelvásárló és feldolgozó vállalat részére, amely a kifogásolt minőségű huslisztet a takarmány készítésénél felhasználta, mégpedig úgy, mintha az az előírt mértékű nyersfehérjét tartalmazta volna. az így előállított ipari takarmány a szabványban előírt minőségnek nem felelt meg, ennek ellenére azt a jogszabályban rögzített maximált áron értékesítették, s így a vevőket 188 480 forinttal károsították meg.

a központi gazdasági döntőbizottságnál az eljárás folyamatban van./mti/

..-

- 8 -

bb 9. irodalmi foglalkozások - óvodákban

i szö/mm/ny zs -cz

1972. május 3.

a legutóbb bevezetett új óvodai nevelési program az irodalom megismertetésének és megszerettetésének új módszereit honosította meg valamennyi óvodában. az óvodák mindegyikének programjában hetenként 2-3 irodalmi foglalkozás is szerepel, ezeken kívül azonban alkalomszerűen mesét, gyermekverset naponta is hallgatnak a kicsinyek. a foglalkozások kötetlenek, s bizonyos mértékig a gyermekek érdeklődésétől függően változnak. újszerű az is, hogy képek, bábfigurák, diafilmek, hanglemezek segítségével a világirodalom legjobb meséivel is megismerkednek a gyerekek. egy esztendő alatt a legkisebb óvodások 10-12 mesét ismernek meg, sőt csaknem majd tucatnyi játékos verset emlékezetből is megtanulnak. az „idősebbek,, pedig már novellákkal, meseregényekkel is foglalkoznak. az elbeszélések témakörét az óvónők a gyermekek ismeretétől függően választják meg. az első év végétől kezdve az óvodások már maguk is mesélnek, sőt egy-egy mesét el is játszanak. az öt évesek a séták során többek között megtekintik az írók szobrait, a budapestiek még az irodalmi muzeumba is ellátogatnak.

az irodalmi foglalkozásokon az élményszerűséget tartják legfontosabbnak a pedagógusok, s ennek érdekében kísérletet indítottak. a kísérlet lényege: annak kidolgozása, hogyan alakítható ki és fejleszthető az óvodások szerepjátszása, és hogyan érhető el, hogy a gyerekek spontán játszanak el eseményeket és történeteket. a tapasztalatok kedvezőek: az óvodások maguk kezdeményezik, szervezik a játékokat, maguk osztják fel a szerepeket. az óvónő úgy irányítja a játékot, hogy a gyerekek aktivitását ne befolyásolja.

az országos pedagógiai intézet kísérleti óvodájában végzett megfigyelések során egyebek között kiderült, hogy a gyerekek legszívesebben mesélés után játszanak, számukra a filmet látott vagy a bábokkal előadott mese a játék szempontjából kevésbé fontos. jelentősek azonban a családi élet vagy a tv műsorait felelevenítő játékok is, mindez igazolva, hogy a játék szorosan összefügg a környezettel és az ismeretanyaggal./mti/

..-

-9-

M

bb 12. nagyüzem a kossuth Lajos téri metró állomáson - műszaki átadás-átvétel május közepén

i -don/ zs bh la

1972. május 3.

„ negyedik sebességre „, kapcsoltak a kossuth Lajos téri metró állomás építői. a mélyállomás ugyanis május 15-én vizsgálják, azaz ekkor kerül sor a műszaki átadásra-átvételre.

a szakemberek a hátralevő napokban sorra megvizsgálják az állomás tartozékait, így az elektromos berendezéseket, a szivattyukat és a különböző kiszolgáló létesítményeket, a felszerelésekkel együtt. a gépek és a berendezések vizsgára való „ felkészítésével „, párhuzamosan a takarító brigádok is munkához láttak: az állomástér csinosításán, szépítésén kívül a több kilométer hosszú alagútrendszer, a főalagútba torkolló kisebb folyosókat is rendezik be.

a munkálatok végéhez közeledve a kossuth Lajos téri állomás arculata most már teljesen kibontakozott. a felszíni fogadócsarnok - amelyet a kereskedelmi kamara most épülő székházának földszintjén alakítottak ki - fehér márványruhájával sajátos hangulatot kölcsönöz a hatalmas épületnek. a több mint 75 méteres mozgólépcső - amely egyébként a leghosszabb lépcsősor - néhány perc alatt viszi le utasait a mélyállomásra, amelynek vörös márvánnyal borított padlóburkolatát a fehér márvánnyal bevont oldalfalait nagy erejű neon-csővek világítják meg.

a metró állomás generálkivitelezőjének, a közlekedési építő vállalatnak a munkásai a műszaki átadás-átvétel után sem „ költöznek „, még: a felvonulási épületek elbontása ugyanis ezután kezdődik. a kis barakok helyébe azután a kertészeti vállalat parkot varázsol. /mti/

--

bb 13. cseresznyeszüret kelebián

vid ká bh la

1972. május 3.

piroslik a májusi cseresznye a kelebiai gyümölcsösökben. a meleg, napfényes vidéken, ahol minden évben elsőnek érik be ez a gyümölcs, az idén szinte példátlan korán színesedtek a bogyók. a védettebb kiskertekben már megkezdtek a mosolygós cseresznye szedését, s az első kisebb tétel megérkezett a felvásárlótelepre is. a jelzések szerint a hét végén a nagyüzemi cseresznyésekben is megkezdik a szüretet. a fák jó közepes termésűt érlelnek, de a piacra kevesebb kerül, mint más években. évek óta nem pótolják ugyanis a cseresznyéseket, így a felhozatal is állandóan csökken. /mti/

--

- 10 -

8.00 bh

To gus

bb 14. „, hosszú gépsoros „, munkaszervezés, kétszeres termelékenység a budapesti harisnyagyárban

i ol/ol ie bh la

1972. május 3.

a jó munka szervezés hathatós ellenszere a létszámhiánynak - bizonyosodott be a budapesti harisnyagyárban. a vállalat fővárosi gyáraiban az utóbbi időben nagy gondot okozott a munkaerőhiány, s megoldásként most a szakmunkások az eddiginél több gépet kezelnek.

a régebbi gyakorlat szerint a kötők nemcsak a gépek kezelésével, kiszolgálásával, hanem szaktudást nem igénylő fejtéssel is foglalkoztak, s így munkaidejük 50-60 százalékában nem a gépeken dolgoztak. a műszaki vezetők kísérletképpen olyan gépsort állítottak össze, amelynél mentesíthették a szakmunkásokat a kézimunkától, így egy kötő már a korábbinál kétszeresére több gépet tudott ellátni. anyagi ösztönzésként három hónapig „, hosszú gépsorkezelés „, címén 15 százalékos pótlékot biztosítottak a dolgozók darabéres keresetére, majd véglegesen 10 százalékos pótlékot adtak mindenkinek, aki az új szervezési formában dolgozik. a műszaki feltételek biztosítására a művezetőket célprémiummal ösztönzik. a kísérlet bevált; a dolgozók elégedettek, a kötődében egy dolgozó a korábbi havi 4200 darabbal szemben már átlagosan 9300 darab kötött-árut állít elő. már megalakult a második „, hosszú gépsor „, is, s a fejtést és más kézi munkát most bedolgozók végzik. a bedolgozásnak van egy további nagy előnye is: állományban tarthatják azokat a fiatal anyákat, akik a gyermekgondozási segély lejárta után nem tudtak visszamenni a gyárba, mert kicsinyeiknek nem jutott hely az óvodában. ezek az asszonyok most otthon dolgozhatnak, a munkát gépkocsival házhoz szállítva kapják, s a bedolgozásért ugyanolyan bért fizet a vállalat, mint ha bejárnának. /mti/

--

bb 15. fiatal művészek fóruma salgótarjánban

vid ká bh -cz

1972. május 3.

érdekes kulturális vállalkozás színhelye lesz a közeljövőben salgótarján. a város József Attila művelődési központja bemutatkozó látogatásra hívta meg a színház és filmművészeti főiskola és a Liszt Ferenc zeneművészeti főiskola végzős hallgatóit, valamint a fiatal képzőművészek stúdiója tagjait. a május 14-én, vasárnap sorra kerülő látogatás során megrendezik a stúdió dőzsa pályázatán elfogadott művek kiállítását, amelynek tárlatvezetői a díjazott művek alkotói lesznek. /folyt. köv./

- 11 -

8.05 bh

To gus

bb 15. / fiatal folyt./ bh

a végzős szininövendékek aiszkhülosz: Letáncolt prometheusz című tragédiáját mutatják be, majd a zeneakadémia végzős hallgatói adnak koncertet. a nap folyamán megrendezik a stúdiótagok és a nógrád megyében élő képzőművészek, valamint a zeneművészeti főiskola tanárainak, hallgatóinak és a megyében működő zeneiskolák művésztanárainak, a salgótarjáni szimfónikus zenekar muzikusainak találkoztóját is.

a fiatal, pályakezdő művészek megnívásával kettős cél vezérelte a művelődési központot: lehetőséget kíván nyújtani, hogy a fiatal, pályakezdő művészek produkcióikkal bemutakozhassanak a vidéki munkásváros közönségének, ugyanakkor a vállalkozás új színpalattal gazdagítja salgótarján kulturális életét. tervezik, hogy a fiatal művészek fórumát a jövőben minden évben megrendezik salgótarjánban./mti/

..-

bb 16. naponta 15 vagonnyi kiállítási tárgy érkezik a bnv területére

i sb/tr ie bh la

1972. május 3.

a budapesti nemzetközi vásáron résztvevő csaknem 2900 hazai és külföldi cég, vállalat kiállítási tárgyainak előszállítási lényegében befejeződtek: megkezdődött a nagyüzem, a szállítási és a kiállításrendezési munkák dandárja. a hivatalosan kiállító országok szállítmányaiból a masped eddig 150 vagonnyi árut helyezett el a bnv pavilonjaiban. a hivatalos, kollektív bemutatóval résztvevő országokon túlmenően most már megkezdtek az egyéni kiállítók termékeinek fuvarozását is, már elérte a 15 vagon a napi forgalom.

eddig a szocialista országokból szállították a legtöbb kiállítási árut. a nyugati országok közül különösen nagy tételben hoztak kiállítási tárgyakat franciaországból, kanadából és az usából. a beérkezett ládák, konténerek egyrésze még azokat az anyagokat, kellékeket tartalmazza, amelyeket a kiállítók a pavilonok díszítésére, a bemutató szépítésére használnak fel. az első szállítmányok közé tartoznak a nagy gépek, járművek, berendezések is s eddig hét országból 40 új típusú személygépkocsi érkezett.

a szállítási program szerint a forgalom most már napról-napra növekedik. a masped felkészült arra is, hogy napi 30-40 vagonnyi áru fuvarozását bonyolítsa le, mert az előzetes számítások szerint a múltévinél jóval több, összesen 600-700 vagonnyi, és 300-400 kamionnyi kiállítási áru érkezik./mti/

..-

- 12 -

8.15 bh

Tó 245

bb. 17. új szabászati technológia a szegedi ruhagyárban

vid/ká/rj -cz

1972. május 3.

a szegedi ruhagyár megállapodást kötött a könnyűipari minisztériummal és az országos műszaki fejlesztési bizottsággal, hazánkban eddig még nem alkalmazott új, nagy termelékenységű szabászati technológia kialakítására, s a tapasztalatok országos elterjesztésére. az omfb azzal is segíti a vállalat kezdeményezését hogy devizakeretéből csaknem 100.000 dollárt bocsát rendelkezésre, az új eljáráshoz szüksége berendezések beszerzésére.

az új technológia lényege, hogy a sok rétegben egymásra helyezett szövetanyagot nem a hagyományos szabásgép késével vágják körül szabásminta mellett, hanem a kívánt formának megfelelően kialakított egybefüggő vágóélel, egyetlen nyomással vágják ki. a présgépet dániából, a kés kialakításához szükséges hajlítóberendezést pedig ausztriából szerzik be. miből a szabásminta alakjának megfelelő, összefüggő nagy kés elkészítése meglehetősen költséges, ezért az új technológia bevezetése csak többszörös nagy sorozatok gyártásánál kifizetődő. előnyös ez a szegedi ruhagyárban, ahol különféle munkaruhákat, közületi ruhákat gyártanak nagy sorozatokban. az új, ugynevezett stancolásos szabászati technológia a számítások szerint 30 százalékkal növeli a termelékenységet. /mti/

..-

bb. 18. magyar elnök a nemzetközi vadászati tanács élén - dr. vallus pál nyilatkozata

i/fj/tm/rj ie la

1972. május 3.

a nemzetközi vadászati tanács /cic/ április 27.-i kongresszusán, amelyet a hollandiai texel-szigetén rendeztek dr. vallus pált, a tanács eddigi alelnökét, a magyar vadászok országos szövetségének elnökét választották meg a cic elnökévé. a cic, a vadász társadalom nemzetközi szervezete, fennállása óta először választott magyar elnököt vallus pál személyében. s megválasztása egyúttal azt is jelenti, hogy rangos nemzetközi szervezet élére került hazánk képviselője.

/folyt.köv./

8.25 rj

Tó 245

- 13 -

bb. 18. / magyar elnök a nemzetközi... 1. folyt./rj

a nemzetközi vadászati tanács az országok vadgazdálkodó szerveinek, vadász társaságainak és magánvadász területeinek 36 tagországot számláló fóruma. a szervezetben Európán kívül az ázsiai és az afrikai országok is képviseltetik magukat, mégpedig egyre növekvő sullyal. a cic képviseli a nemzetközi vadász-társadalmat a különböző nemzetközi fórumokon. vezetői és szakértői elvi döntéseket kezdeményeznek és hoznak, ezeket megküldik a tagországoknak, és ilymódon nemzetközi ajánlásokat adnak vadvédelem politikai és szakmai kérdésekben.

vallus pál, a cic elnöke nyilatkozatot adott az mti munkatársának.

- korunk egyik nagy problémája, hogy a modern ember elszakad a természettől. ennek a helyzetnek a tarthatatlanságát nagyon sokan felismerték, és világszerte nagy erőfeszítéseket tesznek azért, hogy az embert „visszavezzessék”, a természetbe, ahol egészséget talál és kikapcsolódik. azt hiszem, nem kell különösen hangsúlyozni, hogy ebben a nemes szándékban milyen kitűnő lehetőséget kínál a vadászat, amely amellet, hogy nemes sport, a szabadidő tartalmas eltöltése jegyében széles rétegeket von be a vadgazdálkodásba és közvetett módon a természetvédelembe. meggyőződésem, nem nézhetjük tétlenül természeti értékeink pusztulását. minden alkalmat meg kell ragadni arra, hogy a nemzetközi fórumokon a szakértelem és a porpaganda eszközeivel széles nyilvánosságot biztosítsunk a vadászatnak, a vadgazdálkodásnak és a természetvédelemnek.

- az ember a mai modern környezetben - gondolok itt a mezőgazdaság kemizálására, a levegő és a vizek szennyeződésére - akkor hozhat igazán eredményesen a természeti javak megóvásáért, ha az országok, sőt a földrészek között is széleskörű szakmai kooperáció alakul ki. közös irányelvek kidolgozására, nemzetközi programok elfogadására, a célkitűzések egyeztetésére van szükség, és úgy gondolom, ezen a téren bőven lesz tennivalója a cic-nek.

a tanács a hatékonyabb munka érdekében felveszi majd a kapcsolatot az ENSZ élelmezési és mezőgazdasági szervezetével a fao-val is. azon igyekezem majd, hogy a nemzetközi vadászati tanács munkájában és döntéseiben messzemenően érvényesüljön a demokratizmus, s az így hozott döntéseket következetesen meg kell majd valósítani, - mondtotta befejezésül dr. vallus pál. /mti/

--

8.35 rj

Tósz

- 14 -

bb. 19. csökken a szőlőtelepítési kedv a balaton vidékén - megállapodás a régi oltványkészítőkkel

vid/ká/rj -cz

1972. május 3.

a szőlőtelepítések befejeztével figyelmeztető tényeket tárt fel az ültetvénytervező vállalat balatonfüredi területi központja: megállapította, hogy a balatoni történelmi borvidéken lényegesen csökkent a szőlőtelepítési kedv. a statisztikai adatok szerint vesprém megyében, ahol a szövetkezetek 1966-70 között 1533 holdon telepítettek szőlőt az idén már csak 100 holdon ültették ki az oltványokat. még rosszabb a helyzet a szaporítóanyag előállításánál. a megyében az 1968-69-es években még 10-11 millió alanyvesszőt oltottak be az idén viszont alig 1 milliót. a hanyatlás okát keresve megállapították, hogy a régi oltványkészítő szövetkezetek is a kényelmesebb megoldást választották és lemondták a kockázattal járó munkáról, s oltványszükségletüket másutt szerzik be. ez a szemlélet oltványhiányhoz vezetett. a balatoni kiskert és telektulajdonosok - gyakran kénytelenek voltak 12-15 forintot fizetni az egészségügyileg nem ellenőrzött, megbízhatatlan fajtájú oltványért.

a helyzeten változtatni kívánnak. az ültetvénytervező vállalat balatonfüredi területi központjának munkatársai most sorra felkeresik azokat a termelőszövetkezeteket, ahol más foglalkozási körökben dolgoznak a szakemberek, s ahol egykor hagyományos termelési ág volt az oltványkészítés. a megbeszélések máris eredményre vezettek számos községben, mint például aszófőn, kővágóórsőn, szentantalfán, balatonszepezden és balatoncsicsón újra hozzálátnak az oltványkészítéshez. /mti/

--

bb 20. csőtörés a xvii. kerületben

i bc/ mm bh -cz

1972. május 3.

a xvii. kerületi pesti ut és péceli ut sarkán szerdára virradó éjszaka eltört a vízvezetési főnyomócső, s ezért zavar keletkezett a környék vízellátásában. a vízművek szerelői jelenleg is dolgoznak a hiba kijavításán. /mti/

--

- 15 -

9.20 bh

Tósz

bb 21. halálos gázolás

k bc/mm bh -cz

1972. május 3.

zalaegerszeg határában egy személyvonat a nyílt vasúti pályán halálra gázolta Jagadics László 33 éves kőműves, helyi lakost. a baleset körülményeinek tisztázására vizsgálat indult./mti/

--

bb 22. mezőgazdasági filmnapok vas megyében

vid ká bh -cz

1972. május 3.

a hazafias népfront vas megyei bizottsága, a vas megyei tanács mezőgazdasági és élelmezésügyi osztálya és a magyar agrár-tudományi egyesület rendezésében mezőgazdasági filmnapok kezdődtek szerdán szombathelyen. az mtesz székházban az öntözéses növény-termesztésről, a gépesített nagyüzemi sertés- és szarvasmarha telepekről, a korszerű kertgazdaságokról, a mezőgazdasági géppark karbantartásáról mutattak be oktató filmeket.

a filmnapok május 5-én fejeződnek be. /mti/

--

bb 23. megkezdődött a sárvári nádasy vár helyreállítása

vid ká bh -cz

1972. május 3.

megkezdődött a sárvári nádasy vár helyreállítása. a munkára a mostani tervidőszakban 12 millió forintot költ az országos műemléki felügyelőség, vas megyei- s a helyi városi tanács. a kulturtörténeti szempontból jelentős épületben a 16. században itt nyomtatták az első magyar nyelvű könyvet, az ötszögű középkori erődítményben, művelődési központot alakítanak ki. a helyreállítás után 2000 négyzetméter alapterületű múzeum, járási könyvtár és klubok kapnak helyet a palotaépületben./mti/

--

- 16 -

1035 bh

101100

bb 24. kalászol a rozs csongrádban

vid ká bh -cz

1972. május 3.

csongrád megye duna-tisza közti homokvidékén kalászol a rozs és a triticales. mindkét gabona fejlődését tekintve legalább egy héttel előbbre tart, mint más esztendők hasonló időszakában. már megállapítható, hogy a hótakaró nélküli telet, az azt követő aszályt jól tűrték a kalászosok, sokat lendített rajtuk az áprilisban hullott 60-70 milliméter csapadék./mti/

--

bb 25. hortobágyi sétány

vid ká bh -cz

1972. május 3.

a kilenclyuku hidtól a mátai Lovaspályáig vezet. kövesút mellett, a hortobágy folyó partján, sétányt képeznek ki a debreceni közúti építő vállalat dolgozói. a mintegy másfél kilométer hosszú három méter széles sétányon padokat, asztalokat helyeznek el. az ülőhelyekről pompás kilátás nyílik a csárda épületére. a munkálatokat június közepére befejezik./mti/

--

bb 26. a magyar unesco bizottság küldöttsége

mm hi bh -cz

1972. május 3.

szerdán elutazott bukarestbe az európai unesco nemzeti bizottságok VI. regionális értekezletére./mti/

--

- 17 -

bb 27. szegeden megnyitották a xii. csongrád megyei műszaki hónapot

vid ká bh -cz

1972. május 3.

csongrád megyében a 12. alkalommal rendez műszaki hónapot a műszaki és természettudományi egyesületek szövetségének csongrád megyei bizottsága, a szakszervezet megyei tanácsa és a kisz. a szerdai megnyitón, a szegedi megyei tanács háza nagytermében győri Imre, a megyei pártbizottság első titkára tartott előadást a korszerű munka- és üzemszervezés csongrád megyei feladatairól.

a műszaki hónap további programja tükrözi az alföldi megye iparában az elmúlt években bekövetkezett nagyarányú fejlődést. a hetven előadás, termékbemutató, kiállítás s más rendezvény elsősorban a területre legjellemzőbb könnyűipar, textil- s élelmiszeripar problémáival, feladataival foglalkozik. tizenöt előadásban számolnak be a közlekedés korszerűsítésével kapcsolatos eredményekről, feladatokról, a levegő szennyeződése elleni védekezésről. a területen kibontakozó nehézipar is megfelelő szerepet kap a műszaki hónap eseményei sorában. többek között előadások hangzanak el a szegedi szénhidrogén medence kutatásáról, kitermeléséről. /mti/

--

bb. 28. a bolgár kommunista párt

rj hi/-cz

1972. május 3.

központi bizottságának meghívására szerdán pártmunkás küldöttség utazott szófiába trombitás dezsőnek, az mszmp kb közgazgatási és adminisztratív osztálya helyettes vezetőjének vezetésével, a küldöttséget varga Péter, a kb osztályvezető - helyettese búcsúztatta. /mti/

--

bb. 29. egyenletes tápanyagellátás az egész tenyészidő alatt megkezdték a lassan ható komplex műtrágya gyártását a budapesti vegyiműveknél

t/bé/pá/rj -cz

1972. május 3.

megkezdték a plantosán elnevezésű lassan ható komplex műtrágya gyártását a budapesti vegyiműveknél. az új termék a maga nemében egyedülálló a hazai iparban, egyaránt tartalmaz nitrogénkáliumot és foszfort, ugyanakkor valamennyi fontos mikroelem is megtalálható benne.

/folyt.köv./

11.25 rj

- 18 -

Tör

bb. 29. /egyenletes tápanyagellátás... 1. folyt./rj

az új műtrágya előállítás az aglukon nszk-céggel közösen történik, oly módon, hogy a lassan bomló nitrogén hatóanyagot, valamint a mikroelem koncentrátumot onnan szállítják, s hazai gyár a többi fontos adalékkal egészíti ki. az új termék bevezetésére, elterjesztésére tíz tonnányit gyártanak az idén, s a következő években a kapacitás a szükségletekhez igazodik majd.

x x x

évtizedek óta kutatják a világ minden táján miként lehet befolyásolni a műtrágyák hatásának időtartamát. a gyorsan ható úgynevezett starter műtrágyák már elterjedtek, a lassu egyenletes hatású talajtápanyagok előállítása azonban nehéz feladatot jelentett a kutatóknak. nálunk is kísérleteztek a nitrogénműtrágyák bomlásának lassításával, a granulátumok különböző kezelésével, például olajjal, paraffinnal. a kutatásokat azonban technológiai vagy egyéb akadályok miatt még nem követte a termelés. az nszk aglukon cégnek sikerült előállítani és gyártani olyan nitrogén vegyületet, amelynek bomlási ideje nagyjából megegyezik a növények tenyészidejével, és ezáltal a fejlődés minden periódusában - egyszerű kezeléssel - megfelelő mennyiségű tápanyaghoz jut a növény. különösen nagy jelentősége van a műtrágyának a fóliás és az üvegházi termelésben, ahol hatására két héttel hamarabb szedhetik le a termést.

az új műtrágya másik értéke a mikroelem tartalma. egyedi mikroelemes dúsítással már próbálkoztak a peremartoni ipari robbanóanyag gyárban, és a budapesti vegyiműveknél is. ez az első olyan műtrágya azonban, amely valamennyi fontos mikroelemet tartalmazza. ezeknek az anyagoknak jelentőségét már a hazai kutatások is bebizonyították, melyek szerint a talaj termelékenység növelése egy bizonyos határon túl már nem fokozható tovább a hagyományos nitrogén, foszfor és káli műtrágyákkal, csak úgy, ha mikroelemekkel keverik azokat. ezek a mikroelemek a növények vitamínjai. minimális mennyiségben van szükség rájuk, hiányuk azonban élettani zavarokat, biológiai értékcsökkenést okozhat. /mti/

--

11.33 rj

- 19 -

Tör

bb 30. felülvizsgálták a programot - tíz millió forinttal kevesebből ,, kihozzák,, - ülést tartott a vas megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid kz bh -cz

1972. május 3.

a vas megyei tanács néhány hónappal ezelőtt tulságosan drágának ítélte a szombathelyi markusovszky kórház új műtőblokkjának a beruházási programját. a nagy egészségügyi intézmény - amely egyúttal az ország első oktató kórháza szerepét is betölti - rekonstrukciója keretében létesül majd ez a nagyon fontos kórházi részleg. köréje telepítik azokat az osztályokat, amelyek műtétekkel is gyógyítanak. a 90 millió forintos költségelőirányzatot mindezek ellenére túlzottnak tartották, még úgy is, hogy időközben változtak az építvány árak.

kérésre az egészségügyi minisztérium beruházási osztályának szakemberei felülvizsgálták a tervet, s megállapították: az helyesen oldotta meg a kitűzött célt. kimutatták azonban bizonyos tültervezéseket. a tervezett épületből elmaradhat a két ugynevezett szeptikus műtőt tartalmazó teljes szint. az intenzív betegellátó részleg a gépszinttel egy emeleten célszerűen és az országos normatíváknak megfelelően elhelyezhető.

az épület költségei számottevően csökkennek a megtakarított köbméterekkel. ennek megfelelően módosul a gépészet, a felvonulás és a lebonyolítás költsége is. más kisebb megtakarításokra is utal az átdolgozott változat, amelyik végeredményben 10 millió forintot faragott le az eredetiből. minderről szerdai ülésén tájékoztatták az ügyben érdekeltek a vas megyei tanács végrehajtó bizottságát, amely jóváhagyólag tudomásul vette az új beruházási programot./mt1/

--

bb 31. fővárosi tanács delegáció utazott bécsbe

1 don-tm hi bh -cz

1972. május 3.

szépvölgyi zoltánnak, a fővárosi tanács elnökének vezetésével szerdán tanács delegáció utazott bécsbe. a delegáció - félix slavik, az osztrák főváros polgármestere meghívására - hivatalos látogatáson vesz részt. a küldöttséget a keleti pályaudvaron a fővárosi tanács vezetői bucsúztatták. megjelent dr. hellmuth strasser, az osztrák köztársaság ideiglenes ügyvivője is./mt1/

--

- 20 -

11.45 bh

101230

bb 32. a mahart közli,

tm bh -cz

1972. május 3.

hogy május 6-tól a budapest-wien-budapest között vasárnap kivételével naponta menetrend szerint közlekedő szárnyashajó járatát megindítja. a hajó budapestről wienbe 7 órakor, wienből 14.30 órakor indul budapestre, továbbá közli, hogy a budapesti sétahajóját május hónapban már naponta közlekedtetik./mt1/

--

bb 33. a homoki borok versenye solton

vid kz bh -cz

1972. május 3.

szerdán solton megkezdődött a bács-kiskun megyei homoki borok hagyományos versenye. a rangos vetélkedőn majdnem száz nagyüzemi gazdaság, kutató intézet és sok magántermelő vett részt. harminc fajtából összesen 365 féle alföldi bor kerül a zsűri elé. a nagy mennyiségű borminta minősítése a négy bíráló bizottságnak két napig tart. a borokat a nemzetközi szabályok szerint bírálják. a 18,1 pontot szerzett borok aranyérmét kapnak. közülük kerülnek ki a borvilágverseny résztvevői a borászok megállapítása szerint az 1971-es évjáratu borok minősége kitűnő, borászatilag jól kezelték, s ami a legfontosabb megőrizték a jó fajtajellegüket. az utóbbi növeli a borok piaci versenyképességét, keresettségét. a borverseny eredményhirdetését csütörtökön tartják./mt1/

--

bb 34. megkezdődött a 11. európai sugárvédelmi kongresszus

t ms/mm hi bh -cz

1972. május 3.

szerdán a magyar tudományos akadémia dísztermében ünnepelesen megnyitották a nemzetközi sugárvédelmi társaság /irpa/ 11. európai kongresszusát. a kongresszus megrendezésére a társaság eötvös loránd fizikai társulatot kérte fel, és az irpán kívül védnökséget vállalt a magyar tudományos akadémia és a magyar atomenergia bizottság, valamint a nemzetközi atomenergia ügynökség is.

a jelentős nemzetközi összejövetelt dr. bozóky lászló professzor, a kongresszus elnöke nyitotta meg, majd erdey-gruz tiber, a magyar tudományos akadémia elnöke, az angol w.g. marley professzor, az irpa elnöke, osztrovszki györgy akadémikus, a magyar atomenergia bizottság elnöke, dr. farádi lászló, az egészségügyi miniszter első helyettese, y. nishiwaki, a nemzetközi atomenergia ügynökség igazgatóhelyettese, kelemen lajos, a fővárosi tanács elnökhelyettese és kovács istván akadémikus, az eötvös loránd fizikai társulat főtitkára köszöntötte a résztvevőket, méltatta a sugárvédelmi tudományos munka jelentőségét és kívánt sikert a kongresszusnak.

/folyt. köv./

- 21 -

12.00 bh

101230

bb 34. /megkezdődött folyt./ bh

a tudományos programot w.g. marley előadása vezette be, aki áttekintést adott a sugárvédelem fejlődéséről és feladatairól, majd a kongresszus két szekcióban megkezdte munkáját. a háromnapos tanácskozás a bioszféra, az emberi környezet védelmében rendkívül fontos sugárvédelmi kérdések közül is a legfontosabbat, az emberi szervezetbe került radioaktív anyagok elleni védekezést tárgyalja sokoldalúan. a mintegy 350 résztvevő akiköt világrész szakembereit képviselik 28 országból, kerekén 120 előadást vitat majd meg. közülük harmincat a tekintélyes számban résztvevő magyar tudósok terjesztenek elő.

az emberi szervezetbe került radioaktív anyagokkal kapcsolatos sugárvédelem kérdéseit között a következő főbb témákról lesz szó. foglalkoznak a belső sugárzások mérésével, a megengedhető maximális sugáradagok meghatározásával. igen fontos kérdés-kör a radiodetoxikáció, a szervezet méregtelenítése, megszüntetése a bekerült radioaktív izotópoktól. ez tulajdonképpen a sugárterhelést szenvedettek gyógyítását, megmentését célozza és egyik alapkérdése a radioaktív izotópok anyagcsere-tulajdonságainak vizsgálata, továbbá aktivitásuk meghatározásának direkt és indirekt módszerei. ezek a kérdések jelentőségüknek megfelelő súlytal szerepelnek a programban. nagy teret kap a tanácskozáson a foglalkozási ártalmakkal kapcsolatos sugárvédelem, valamint az atomerőművek közelében élő lakosság védelme. végül megbeszélés tárgya lesz a lakosságot érő természetes eredetű sugártermelések vizsgálata is./mti/

--

bb 35. esküvő barlangban

vid kz bh -cz

1972. május 3.

nem mindennapi esemény történt szerdán jósvafőn: a vízgazdálkodási tudományos kutatóintézet karszt-vizkutató állomásának két fiatal munkatársa, színvay péter technikus és róka zsuzsanna adminisztrátor a földalatti obszervatóriumban - a vass imre cseppkőbarlangban - tartotta meg esküvői ünnepségét. a fiatal pár a boldogító igent a jósvafői községi tanács anyakönyvi hivatalában mondta ki, majd a vendégek kíséretében a barlang gyertyákkal megvilágított cseppkőtermébe vonultak, ahol a község vezetői és az állomás tudományos kutatói köszöntötték őket. a szertartást sok vidámság kísérte. az esküvői ételket és italokat sziklatömszökön helyezték a gyertyafénytől ragyogó cseppkövekkel díszes teremben./mti/

--

- 22 -

12.06bh

Tó1230

bb 36. megnyitották a borsodi műszaki heteket

vid kz bh -cz

1972. május 3.

szerdán miskolcon a mtesz székházában a megye és a város vezetőinek, valamint műszaki szakembereinek jelenlétében ünnepélyesen megnyitották a tizedik borsodi műszaki heteket. az eseménysorozat gazdag programjának előkészítésében huszonhárom tudományos tageszület vett részt. május végéig miskolcon, ózdon, kazincbarcikán, leninvárosban, sajoszentpéteren és szilvásváradon hatvankét nagyobb rendezvényre kerül sor. több mint százötven előadás hangzik el. a műszaki heteken a hagyományoknak megfelelően minden esztendőben a legsürgősebb feladatok és az időszerű problémák állnak a rendezvények központjában. ezúttal a munka és üzemszervezés korszerűsítésének elősegítését tűzték ki célul. a tizedik borsodi műszaki heteket dr. pásztor pál, a mtesz megyei szervezetének elnöke nyitotta meg, majd budá istván munkaügyi miniszterhelyettes tartott előadást a vállalati és üzemi munkaszervezés időszerű kérdéseiről./mti/

--

bb. 37. palackozzák a harkányi gyógyvizet

vid/kz/rj -cz

1972. május 3.

palackozó üzemet szerelt fel a harkányi fürdővállalat, hogy a „reumások mekkájának”, híres természeti kincsét, a kitűnő gyógyító hatású termálvizet szénsavval dúsítva ivókuraként is hasznosítani lehessen. az emésztőszervi, légúti megbetegedések esetén kedvező hatású szénsavval dúsított harkányi gyógyviz kellemes, üdítőitalként is fogyasztható. budapestre és a bala-tonfüredi kórházba is szállítanak belőle. /mti/

--

bb. 38. új tartási módok a szarvasmarha tenyészetekben

- épül az első automatizált fejő-karússzal

vid/kz/rj -cz

1972. május 3.

veszprémben szerdán építészek, gépészeti szakemberek és állattenyésztők tanácskoztak a legcélszerűbb nagyüzemi szarvasmarha istállók és berendezések kialakításáról. a többi között felhívták a figyelmet arra, hogy tapasztalatok szerint az állatok tápanyag igénye, mennyiségben is és időben is eltér egymástól. a kísérletek szerint az állatoknak csak mintegy 20 százaléka táplálkozik egy időben. ezért felesleges, hogy a költségesen kiképzett korszerű istállók jelentős része etetőhely legyen. korszerű önetetés bevezetésével 4-5 állatra lehet számítani egy-egy álláshelyet. ezzel például egy 300 férőhelyes istállónál 600 000 forint beruházási költség takarítható meg.

/folyt.köv./

12.15 rj

Tó1230

- 23 -

bb. 38. / új tartási módok... 1. folyt./rj

bemutatták a szakembereknek a legkorszerűbb takarmánytárolókat és a legújabb fejőberendezéseket. e munkánál is előtérbe került az automatizálás. a munkaerőgond különösen az 500 darabot meghaladó állományú gazdaságokban jelentkezik, mind gyorsabb megoldást várva. bejelentették a tanácskozáson, hogy külföldi tapasztalatok alapján a szolnoki állami gazdaságban már épül az első automatizált fejőállomás. ebben a 40 állásos körforgós fejőházban óránként 16 tehén fejését bízzák rövidesen automatikus berendezésekre. /mt1/

--

bb 39. felsőoktatási vezetők tanácskozása

tr hi bh -cz

1972. május 3.

a budapesti műszaki egyetemen tanácskoztak szerdán a tudomány- és műszaki egyetemek rektorai, a műszaki és közgazdasági főiskolák főigazgatói, valamint az intézmények párt- és kisz. titkárai. a résztvevők dr. polinszky károly miniszterhelyettes bevezetője után a mostani tanév aktuális problémáit, kanczler gyula főosztályvezető előterjesztésében pedig az intézmények káderhelyzetét vitatták meg. /mt1/

--

bb 40. bábolnai traktorosok vetik a kukoricát odesszában és a csehszlovákiai dunaszerdahelyen

vid kz bh -cz

1972. május 3.

bábolnai traktorosok dolgoznak odesszában egy baromfigyár kukoricaföldjein és a csehszlovákiai dunaszerdahely szomszédságában három állami gazdaságban. a külföldi „állomáshelyeken”, egy-egy műszaki vezető irányításával 6 traktoros összesen 1800 hektáron teszi a földbe a magot. mindkét területen kint van egy-egy szerelővel egy-egy bábolnai szervizkocsi is. a gépeket teherautókkal szállították ki. mindkét helyre küldtek vetőmagot, és gondoskodnak majd a betakarításhoz szükséges gépekről is. /folyt. köv./

- 24 -

12.45 bh

Tó1320

bb 40. /bábolnai folyt./ bh

odesszába gyomirtó és rovarirtó szert is szállítottak, a 80 kilométerre fekvő szlovákiai gazdaságokkal urh rádió adó-vevővel az 1800 kilométerre fekvő odesszai gazdasággal pedig telefonon, illetve telexen tartják a kapcsolatot. a vetést várhatóan e héten mindkét helyen befejezik. a külföldi partnerek a bér munkáért kukoricában fizetnek. az idei vetés csak kísérlet, jövőre a tapasztalatok alapján kívánják bevonní a külföldi partnereket is az új bábolnai cps rendszerbe.

x x x

az mti hirmagyarázója írja:

a bábolnaiak eddig is sokrétűen működtek együtt külföldi partnerekkel. egy baromfi és tojáskombinátot építettek például ungváron. a kukoricatermesztés szinte egyedülállóan érdekes új nemzetközi kooperációját rendkívül rövid idő, nem egészen két hét alatt hozták létre. része annak a sokoldalú munkának, amellyel a bábolnai állami gazdaság az új technológiák elterjesztését széleskörű kooperációk alapján valósítja meg.

az iparszerű kukoricatermelési rendszert - az állattenyésztésben sikerrel meghonosított nagyüzemi módszerek mintájára a chicagói corn production system rosemont /röviden cps/ céggel együttműködve - dolgozták ki. a termelés valamennyi elemének fontos szerepe van benne. az aronómiai, meteorológiai viszonyok pontos ismeretével kezdődik ez és folytatódik a helyes talajerőgazdálkodáson, a megfelelő fajtakiválasztáson, a célszerű növényvédelmen át, a nagyteljesítményű, korszerű gépek használatáig, a betakarított termés helyes tárolásáig. ezek optimális összhangja, a legjobb termelési elemek zárt láncolata teszi lehetővé a hozamok nagymértékű növelését.

bábolnán már 1970-ben a teljes szántóterületükön - 6 ezer hektáron - ilyen módon termelték a kukoricát. a kísérleti évben olyan mértékben növelték a hozamokat, hogy a többlettermelésből visszafizethették az egyesült államokból vásárolt gépek törlesztéséhez felvett devizahitelt. a kedvező tapasztalatok alapján 1971-ben - a mém támogatásával - 10 állami gazdaság, illetve termelőszövetkezet részvételével 30 ezer hektárra terjesztették ki a rendszert. az újonnan bekapcsolt területek, a kukoricatermesztésre kedvezőtlen tavalyi időjárás ellenére 1000 vagonnal adtak többet, mint amennyi az előző 5 év átlaga volt. ez nagyon biztató alapot adott ahhoz, hogy az idén újabb területek bekapcsolásával 70 ezer hektáron alkalmazzák már a cps rendszert. nemcsak a dunántúlon, hanem az alföldön és észak-magyarországon, összesen 36 partnergazdaságban dolgoznak a bábolnai gépek. /folyt. köv./

- 25 -

13.00 bh

Tó1330

bb 40. /bábolnai 2. folyt./ bh

a munkát úgy szervezték meg, hogy egy-egy gépegység - amely egy traktorból, egy kombájnából és a hozzá tartozó munkagépekből áll - több mint 800 hektárt tud megművelni. az új gépparkot 2,1 millió dolláros kölcsönrel vásárolta meg bábolna és a hitelt ezuttal is a többlettermésből, 3 év alatt fizeti vissza.

természetesen az ideai munkánál hasznosítják a tavalyi nagyüzemi tapasztalatokat, és a párhuzamosan folyó kísérletek eredményeit. annak érdekében például, hogy a vetést optimális időben, pontos tőszámmal végezhesék el, fotocellákkal, illetve monitorokkal ellenőrzik a munkát. a vetőgépekre felszerelt, usa-ból vásárolt berendezéseket az egyesült államokban is csak az idén alkalmazzák első ízben tömegesen. segítségükkel egész éjjel is zavartalanul dolgoznak.

a bábolnai cps központ természetesen nemcsak a termelés összes feltételeit, hanem a tapasztalatok gyors elterjesztését is biztosítja partnereinél. az új rendszerrel 1980-ig meg akarják duplázni a harmadik ötéves tervben elért átlagos hozamokat./mti/

..-

bb. 41. időjárásjelentés

rj -cz

1972. május 3.

a meteorológiai intézet jelenti május 3-án szerdán 13 órakor hűvösebb idő, esővel.

dél és délkelet-európa kivételével tegnap európa-szerte az évszaknak megfelelő, vagy annál melegebb idő volt. a nappali felmelegedés különösen a brit-szigeteken, a skandináv-félsziget déli részén, és a balti-tenger vidékén 4-6 fokkal felülmulta az utóbbi 10 év átlagát. az elmúlt 12 óra folyamán közép-európa fölé ukrajna felől hűvösebb és nedvesebb levegő áramlott. hatására néhány fokos lehülés történt és esősebbé vált az időjárás. a következő 36 órában is felhős és hűvösebb idő várható, többfelé esővel.

hazánkban szerdán nyugaton csak kissé, keleten változóan felhős volt az ég. csak néhány helyen hullott jelentéktelen mennyiségű eső. a hőmérséklet napközben általában 18-23 fokig emelkedett. szerdán hajnalra 7-13 fokig hűlt le a levegő délelőtt borult volt, többfelé esett az eső a kékestetőn hózápor volt a hőmérséklet 1 órakor északkeleten 7-10, máshol 10-17 fok között váltakozott.

/folyt.köv./

13.10 rj

Tó1330

- 26 -

bb. 41. / időjárásjelentés... 1. folyt./rj

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 16,7 fok volt a százéves átlagnál 2,3 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 10 fok a tengerszintre átszámított légnyomás 756 mm gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás csütörtök estig:

erősen felhős hűvös idő többfelé esővel a magasabb hegyeken havazással.

mérsékelt, időnként megélénkülő északkeleti szél, a nappali felmelegedés nyugaton is gyengül.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet : 4-9
legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 10-15 fok között.

a duna vizállása budapestnél 273 cm.

/mti/

--

..-

bb. 42. százhetmillió forint értékű társadalmi munka bácskiskunban - a településfejlesztés eredményeiről tárgyalt a megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid/rj -cz

1972. május 3.

bácskiskun megye tanácsai sikerrel zárták az 1971. évet-állapította meg a megyei tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén, amelyen a településfejlesztés múlt évi eredményeit összegezte, értékelte. a megye, kis mértékben, a negyedik ötéves terv első esztendejének fejlesztési tervét teljesítette. a kiskunsgói és bácskai városok, községek kommunális, egészségügyi és kulturális fejlődésére kitűnő hajtóerőként hatott a már több mint egy évtizede tartó hagyományos településfejlesztési verseny. a nemes vetélkedőnek igen nagy szerepe volt abban, hogy az alföldi megyében tavaly további 740 tanácslakást, 13 körzeti és fogorvosi rendelőt, 339 újabb óvodai és 64 „tanyai”, diákotthoni helyet, továbbá 12 iskolai tantermet, két művelődési házat és két gyógyszertárat létesítettek. a települések

ivóvízvezeték-hálózata több mint 80 kilométerrel, fedett csatorna-hálózata 13,5, szilárdburkolatú úthálózata 13, járdái 50, villanyvezetékei pedig 72 kilométerrel hosszabbodtak meg.

/folyt.köv./

13.15 rj

Tó1330

- 27 -

bb. 42. / százhétmillió forint... 1. folyt./rj

bács-kiskun megye lakói egyenként átlagosan 186 forint, összesen pedig 107 millió forint értékű társadalmi munkát végeztek lakóhelyük gyarapításáért, szépítéséért, javult a tanácsok koordinációs tevékenysége is: a megye üzemei, intézményei, szövetkezetei jelentős pénzüsségeket utaltak át közmu-, lakás- és óvodaépítésekre, üzletek, szolgáltatóházak létesítésére.

a megye öt városa közül a megyeközpont, kecskemét, 21 nagy községe közül pedig tiszakécske lett az 1971. évi fejlesztési verseny győztese, a 2500-nál nagyobb lélekszámú községek versenyében felsőszenitván, az ennél kisebb települések vetélkedőjében kunpeszér vitte el a pálmát, a győztes, valamint a második-harmadik helyezést településeknek összesen 2 millió 300 ezer forint jutalmat szavazott meg végrehajtó bizottság. a kiemelkedő szervező és társadalmi munkáért 83 személynek ítelték oda a „község és városfejlesztésért, megyei emlékérmét. a kitüntetéseket, pénzjutalmakat május közepén megyei településfejlesztési nagyaktíván adják majd át kecskeméten. /mti/

--

bb 43. vegyiszál szimpózium síófokon
- ujfajta szintetikus szál gyártását kezdik meg nyergesujfalun

vid bh -cz

1972. május 3.

a nyergesujfalui magyar viscosagyárnak, a textilipari műszaki és tudományos egyesületnek, valamint a magyar kémikusok egyesületének rendezésében szerdán megnyílt síófokon az európa-szállóban a második hazai vegyiszál szimpózium, a háromnapos tanácskozáson 180 hazai és külföldi szakember részvételével vitatják meg az egyik szintetikus szálajtának, a poliakrilnitrilnek kutatási, gyártási és felhasználási tapasztalatait. az eddig ismert szintetikus szálak közül ez hasonlít legjobban a gyapjuhoz. nagyon szép élénk színekre festhető. a belőle készült kelmék tartósak, könnyen és jól moshatók.

x x x

folyt. köv./

13.35 bh

Tóth⁰⁰

- 28 -

bb 43. /vegyiszál folyt./ bh

az mti hírmagyarázója írja:

a már hagyományossá váló hazai vegyiszál szimpóziumok témájául egy-egy, a hazai érdeklődés központjában álló kérdést választanak. ezúttal nemcsak azért kerültek a poliakrilnitril /pan/ szálak napirendre, mert a hazai felhasználásban a harmadik helyet foglalják el a szintetikus szálak között, hanem azért is, mert nyergesujfalun az idén kezdik meg a próbaüzemet az első hazai panszál gyárban.

ebből a szálajtából évről-évre nagyobb mennyiséget, tavaly már 4 ezer tonnát használt fel a feldolgozó ipar. a hazai termelés megindulásával nemcsak a mennyiség, hanem a választék további növelésére is lehetőség nyílik, ugyanakkor feleslegessé válik a tőkés import. bővülnek a nemzetközi együttműködés lehetőségei is. az új üzem nyersanyagát, az akrilnitrilt osztrák kooperációban szerzik be. 10 éves szerződést kötöttek az egyik legnagyobb államosított osztrák vállalattal, az österreichische stickstoff werke-vel. az alapanyagot az osztrák cég a mindekorai világpiaci áron szállítja és cserébe ugyancsak világpiaci áron kész szálakat kap. az új gyár lehetőséget nyújt a kgst országok közötti integráció fokozására is. a lengyelországgal már megkezdődött szálcsere szerződés újabb részeként a panszálakért poliészter vágottszálakat kap majd cserébe a magyar ipar.

a nyergesujfalun épülő panüzemet - amely a negyedik, és egyben legnagyobb hazai szintetikus szálgyár lesz - évi 4600 tonnás termelésre tervezték. gépeink zömét - 3 millió dollár értékben - olaszországból, a milánói snia viscosa cégtől vásárolták. más külföldi gépgyáraktól és hazai üzemektől is vettek berendezéseket. az új gyár a világ színvonalnak megfelelő technológiával dolgozik majd. /mti/

--

bb 44. hat ember kezeli - készen van az ország legkorszerűbb malma

vid kz bh -cz

1972. május 3.

utolsó szakaszába lépett a székesfehérvári új malom szerelése. a váralja-soron elkészült az új üzem, melynek a generálkivitelezője a fejér megyei állami építőipari vállalat, technológiai kivitelezője pedig az élelmiszeripari gépgyártó és szerelő vállalat. a élgép 6. számú gyáregysége szerdán megkezdte a malom próbaforgatását. az üzemi próbákkal egyidőben a fűtő dolgozói már finom, befejező munkákat végeznek: festenek, mázolnak, a metlachi lapokat helyezik le, szigetelő és burkoló munkákat folytatnak.

/folyt. köv./

- 29 -

13.40 bh

Tóth⁰⁰

bb 44. /hat ember folyt./ bh

a fejér megyei gabonafelvásárló- és feldolgozó vállalat új székesfehérvári malma az ország legkorszerűbb feldolgozó üzeme lesz. a régi fehérvári malom kapacitásának háromszorosát, napi 12 vagon őrleményt készít. a beruházás teljes értéke meghaladja a 100 millió forintot. a teljesen automatikus malom mellett 2000 vagonos gabonasiló, valamint a kiszolgáló egységek, a korszerű laboratórium is felépült. a székesfehérvári malom az élgép export-kiajánló bemutatkozó üzeme lesz, a kivitelező vállalat a legújabb konstrukciójú berendezéseit szerelte be és négymillió forinttal járult hozzá az új létesítmény költségeihez. teljesen újszerű módon oldották meg az anyagszállítást. a malomban pneumatikus és fluid-rendszerű anyagszállító berendezés viszi a szemes terményt és az őrleményt. az üzemben 100 vagonos liszt-siló is épült, melyben léglazításos berendezés végzi az őrlemény szellőztetését. a lisztet egy és kettő kilós zacskókba csomagolják, a korpát zsákolják. a csomagolást ndk-gyártmányú automata gépsor végzi. az új üzem - amely három műszakban termel majd - műszakonként mindössze hat ember irányításával, felügyeletével dolgozik. a korszerű malomban jelentősen javul a liszt minősége, emellett csökken az önköltség, és minimális lesz a malmokban elkerülhetetlen belső szállítás, átrakás.

az élgép szerelői szakaszosan próbálják ki a berendezéseket. a próba befejezésére, az új malom átadására várhatóan július elején kerül sor. az új malom mellett - 120 millió forintos költséggel - évi ezer vagon kapacitású szárasztészta gyár építését is tervezik./mti/

--

bb 45. tervpályázat a mező imre uti nemzeti sirkert rendezésére
1972. május 3.
don/gg hi bh -cz

a fővárosi tanács és a hazafias népfront elnöksége nyilvános tervpályázatot hirdetett a VIII. kerületi mező imre uti nemzeti sirkert rendezési, építészeti és kertészeti kialakítására. a tervpályázat célja olyan emlékpark létesítése, amely méltóan képviseli hazánk politikai, tudományos, irodalmi, művészeti és történeti nagyjainak emlékét, magában foglalva azoknak sírját, vagy emlékművét.

/folyt. köv./

13.45 bh

Tóth

- 30 -

bb 45. /tervpályázat folyt./ bh

a tervpályázati kiírást és mellékleteit május 4-től - szombati és munkaszüneti napokat kivéve - minden nap 9-től 13 óráig vehetik át a pályázók a fővárosi tanács közmű- és mélyépítési főigazgatóságán / budapest, v. városház utca 9-11. 11. emelet 204./ 50 forint befizetést igazoló postai csekkszelvény ellenében.

a pályaterveket, „nemzeti sirkert tervpályázat”, felirattal, lezárt csomagban legkésőbb 1972 október 30-ig postán kell feladni a fővárosi temetkezési intézet címére / budapest, VIII. mező imre ut 16./

a pályaművek díjazására a fővárosi tanács 800 000 forintot biztosít./mti/

--

bb. 46. kisiparosok a szolgáltatások és a minőség javításáért - a kiosz országos választmányi értekezlete

t/ol/fk/rj ie -cz

1972. május 3.

hat hónappal a VI. országos küldöttgyűlés után szerdán összeült a kiosz országos választmányi értekezlete. a tanácskozás alapjául az országos vezetőség írásos beszámolója és dr. gervai béla elnök szóbeli tájékoztatása szolgált. a legfrissebb adatok szerint napjainkban csaknem 63 ezer önálló, valamint 24 ezer munkaviszonyban is álló, illetve nyugdíja mellett napi néhány órai szolgáltatást végző kisiparos tevékenykedik hazánkban. összesen 16 ezer munkavállalót foglalkoztatnak, s valamivel több mint 11 ezer szakmunkásfánulót nevelnek. csupán az elmúlt évben 38.3 millió forint értékű, 394 féle ugyanevezett hiánycikket gyártottak s további 7.5 millió forint értékű termékkel szolgálták a belkereskedelmi választékcseré bővítését, a petróleumlámpától a sok kis háztartási eszközön át a cipőfüzőig.

a lakosság javítási, szolgáltatási és karbantartási igényeinek kielégítéséért is sokat tettek a kisiparosok, ám még mindig kevés az ilyen munkákat végző szakember: ezrek mentek nyugdíjba. enyhített valamit a helyzeten, hogy az elmúlt hat hónap alatt újabb 4115 iparendélyt adtak ki, de különösen az építő- és a szerelőiparokban még keresik a hozzáértőket, míg néhány, főként időnyjellegű szakmában nincs mindig teljesen kihasználva a kapacitás. jól bevált viszont az ügyeleti rendszer; nem egészen hat hónap alatt 3423-an kértek gyors szakipari segítséget a 310-109-es telefonszámon, s mindössze 37 esetben nem tudtak eleget tenni a rendelésnek.

/folyt. köv./

14.00 rj Tóth³⁰

- 31 -

bb. 46. kisiparosok... 1. folyt./rj

Általában nőttarosok megbecsülése, csökkent a lakosságtól érkező panaszok száma. ebben nem kis része van annak, hogy a különféle szakosztályok, szakmai bizottságok is vigyáznak a jó hírnévre: kezdeményezésükre fél év alatt 328 iparmegvonás történt. a hazai kisiparosság ugyanis ügyel arra, hogy egyesek károsíthassák meg büntetlenül a népgazdaságot és megrendelőket, mert ez árnyékot vethet valamennyiök becsületére.

szóba kerültek a jövedelemadóztatás kérdései is. 1972-től differenciáltabb az adóztatás: a kisjövedelmű iparosok kevesebb adót fizetnek, a középjövedelműeknél általában az eddigi szintet tartják, míg nagyobb jövedelemmel rendelkezőknél nagyobb mérvű a tehervisselés is. a bérből és fizetésből élők családi pótlékával azonos összeggel csökkentik a kiskorú gyermekeket eltartók adóalapját, növelik az idős csökkent munkaképességű iparosok adókedvezményét, és meghatározott jövedelemhatárig, két évig jövedelemadómentességet élvezhetnek a kis létszámú községekben képző kisiparosok. a kisiparosok társadalombiztosítása kedvezően alakult, akik az 1962-ben bevezetett nyugdíjbiztosításban részt vettek, s a 120 havi járulékot befizették és elérték a törvényes korhatárt, élhetnek nyugdíjazás jogával. mint ismeretes, az idei évtől az eddig önkéntes betegségi biztosítás mindenkire kiterjedően kötelező lett s minden állampolgár hozzájut a társadalombiztosítási szolgáltatásokhoz.

a kisiparosok lépést tartanak a fejlődéssel; politikai és szakmai továbbképző tanfolyamokon, ismeretterjesztő előadás-sorozatokon, konzultációkon vesznek részt. fokozódott az érdeklődés az üzem- és gyárlátogatások iránt. hat hónap alatt 1950-en tettek mestervizsgát. nagy gondot okoz viszont a szakmai utánpótlás; kevés a szakmunkás-tanuló.

az élénk vitát követően határozatokat fogadtak el egyebek között a lakossági szolgáltatások bővítéséről; a szakmai és fegyelmi bizottságok munkájának javításával, az általános jövedelemadóelőleg megállapításáról; s határozatot hoztak arra is, hogy a kisiparosságot rendszeresen tájékoztatni kell a napirenden lévő adózási kérdésekről. /mti/

--

14.08 rj

Tóth³⁰

- 32 -

bb 47. tél a tavaszban - havas hegycsúcok a mátrában

vid kz bh -cz

1972. május 3.

a mátrában szerdán különös természetű képet formált az időjárás. az erőteljesen kibontakozott tavasz látványos és kemény harcot vívott a hirtelen visszatérő téllal. a hegyek között ugyanis kora reggel megeredt a hó és a hőmérséklet egyik napról a másikra 5-10 fokot zuhant. kékestetőn például szerdán reggel még plusz 5 fokot mértek, délelőtt tíz órakor azonban mínusz egy fokra süllyedt a hőmérő higanyszála. - a sűrűn hulló hópelyhek fehérbe öltöztették az „ország tetejét”, a fissen esett hó lombos fákra rakódott és befödte a napok óta sok színben pompázó aljanövényzetet is. a mátra alacsonyabban fekvő területein, ahol a tavasz erőteljesebben tartja magát, a hó gyorsan elolvadt. kékestetőt, galyatetőt azonban három-négy centiméteres fehér lepel borította el.

a mátra a távoli szemlélők számára is rendkívül érdekes képet nyújt. a hóval borított hegycsúcok emelkednek a magasba a zöld erdő felett./mti/

--

bb 48. nyolcezer hold lucerna egy gazdaságban

vid kz bh -cz

1972. május 3.

az ország legnagyobb mezőgazdasági üzemében - a lajtahansági állami gazdaságban - az idén 8 ezer holdon termelnek tiszta telepítésű lucernát. az értékes szálastakarmány betakarítását teljesen iparszerűen szervezték meg. az ndk-ból vásárolt önjáró kaszálógépekkel vágják rendre a jó termést, amelyeket önjáró szecskázó rakodó gépek követnek. a szállítóeszközök a felaprított fehérjedus takarmány egyrészét a gazdaság szárító és őrölt üzemébe hordják, ahol az idei termésből hatszáz vagon lucerna-lisztet készítenek. - a termés másik részét pedig szénázis formájában tartósítják. az új eljárás, lehetővé teszi, hogy a gazdaság több ezres szarvasmarha állományát folyamatosan egynemű fehérjedus szálas takarmánnyal lássák el./mti/

--

- 33 -

14.25 bh

Tóth⁴⁸

bb 49. komputer az államigazgatásban - sajtótájékoztató a számítástechnika időszerű kérdéseiről

t sz6/gg h1 bh -cz

1972. május 3.

Jelenleg mintegy 160 számítógép található az országban, a negyedik ötéves terv végére azonban várhatóan négyszázra növekszik hazánk komputer-parkja. A számítástechnika és a kibernetika mind jobban teret kap a jogtudományban, az igazságszolgáltatásban, és az államigazgatásban is. A továbblépés lehetőségeiről tanácskoznak pénteken és szombaton az ötvös Loránd tudományegyetemen a legilletékesebb szakemberek: jogtudósok, gazdasági szakértők, számítástechnikusok, igazságügyi szakértők, állami- és társadalmi vezetők. A kétnapos konferencia feladatairól, terveiről dr. Sárándi Imre, az ötvös Loránd tudományegyetem állam- és jogtudományi karának dékánja, valamint az egyetem más vezetői tájékoztatták az újságírókat szerdán a magyar sajtó házában.

A munka alapjául a művelődésügyi miniszternek a számítástechnikai szakemberképzésről és továbbképzésről kiadott irányelvei szolgálnak. A legfontosabb feladat most: a számítástechnikai és kibernetikai módszerek alkalmazásának kimunkálása a jogtudományban és az államigazgatásban, az alkalmazandó számítástechnika tudományos alapjainak lerakása, a lehetőségek számbavétele.

A konferencia három szekcióban végzi munkáját. Az elsőben azt elemzik: miként lehet az államigazgatás területén hatékonyan alkalmazni a számítástechnikai és kibernetikai módszereket. Ez a problémát veti fel többek között dr. Kovacsics József tanszékvezető egyetemi tanár előadása, amelynek címe: „Az államigazgatási munka- és információszervezés, s a gépesítés.” Jelenleg egy-egy állampolgárról több mint hatvan - féle alapnyilvántartást vezetnek. Az államigazgatási munkaszervezésre is érvényes az a megállapítás, hogy kevesebb emberrel is lehet hatékonyabb munkát végezni, ha a rendelkezésünkre álló gépi eszközöket és módszereket korszerűen, színvonalasan alkalmazzuk. Ezért is tarthat nagy érdeklődésre számot az államigazgatási alapnyilvántartások korszerűsítésének rendszerelméleti és számítástechnikai kérdéseit vizsgáló előadás. A további előadások államigazgatási életünk legkülönbözőbb területein - például a tanácsigazgatási munkában, a városgazdaságban és kommunális ellátásban, a társadalombiztosításban - elemzik a korszerűsítésre váró feladatokat.
/folyt. köv./

- 34 -

14.30 bh

16.14⁵⁰

bb 49. /komputer folyt./ bh

Az igazságügyi alkalmazások lehetőségeit vizsgáló szekcióban egyebek között a jogi informatika elvi kérdéseivel is foglalkoznak. Napirendre került ugyanis az elektronikus nyilvántartás lehetőségeinek elemzése a jogtudományban is, mert ez nagymértékben világossá és könnyen áttekinthetővé teszi a munkát. Külön előadás vizsgálja a kibernetika alkalmazását a nyomozás korszerűsítésénél, de szó lesz a kriminalisztikai szakértő-vizsgálatok matematikai módszereiről is.

A feladatok természetesen nem oldhatók meg jólképzett, tájékozott, a problémákat és a legcélszerűbb megoldási lehetőségeket világosan látó szakemberek nélkül. Ezért is előzi meg nagy várakozás a harmadik szekció munkáját, amely képzési, továbbképzési problémákat vitatja az állam- és jogtudomány területén. Ennek során beszámolnak azokról a tervekről, amelyeket az országos vezetőképző intézetben alakítottak ki az államigazgatási vezetők továbbképzésére. Összegezik a számítástechnikai szakemberképzés eddigi eredményeit és további feladatait az ötvös Loránd tudományegyetem természettudományi karának munkájában. De számbaveszik a számítástechnikai ismeretek és a jogászokképzés összefüggésének legidőszerűbb teendőit is. /mti/

-.-

bb 52. piaci bódékba tört be - egy évi szabadságvesztésre ítélték

vid/fm/ny hgy

1972. május 3.

Még nem töltötte be huszadik életévét Rácz Béla salgótarjáni alkos, de lopásért már kétszer állt bíróság előtt. Legutóbbi büntetését ez év februárjában töltötte le, de kiszabadulása után alig egy hónappal újabb bűncselekmények sorozatát követte el. Márciusban, három egymást követő éjszakán behatolt a salgótarjáni piacra, feltörte kiskereskedők, illetve egy termelőszövetkezet bódéját és azokból különféle árukat lopott.

A salgótarjáni járásbíróság a piaci tolvajt három rendbeli lopás, valamint egy rendbeli lopás kísérlete miatt egy évi szabadságvesztésre ítélte, s kötelezte az okozott kár megtérítésére.

az elítélt és védője enyhítésért fellebbezett. /mti/

15.05/ny

-35-

M 1605

bb. 50. gyorsfűző villanytűzhely, baby-elem, zuhanyozós boyler -
vbkm ujdonságok a bnv-n

1 sl/tr/1e/1l cz

1972. május 3.

a villamos berendezés és készülék művek vezetői szerdán a vállalat bnv pavilonjában fogadták az újságírókat, bemutatva, hogy az idei vásár előkészületeivel már erősen előre haladtak. a vállalat tíz gyára és fejlesztő intézete a legutóbbi egy-két év új konstrukcióit állítja ki, köztük hosszú ideig hiánycikknek számító háztartási készülékeket, s egyéb közszükségleti cikkeket.

elhozták a vásárra a legújabb elektromos tűzhelyeket, melyeknek gyártását ez év elején kezdték meg, s egyidejűleg valamennyi régi tűzhelytípus gyártását abbahagyták. az új tűzhelyek főzőlapja sokkal gyorsabban melegszik, mint a régieké, lényegében olyan gyorsan lehet rajta főzni az ételt, mint a gáztűzhelyen. a gyártás mennyiségét is lényegesen fokozták: a tavalyi 13.500 helyett az idén huszezer elektromos tűzhelyet hoznak forgalomba, s ezzel várhatóan az évek óta tapasztalható hiány megszűnik.

ujdonságuk az öt és tizliteres forróvíztároló, köztük a zuhanyozós boyler ezekből még csak mintapéldányok vannak, az év folyamán azonban sorozatgyártásukat is megkezdik. további új cikk a toaster grillsütő, amelynek kivitele a réginél egyszerűbb, a célnak azonban ugyanugy megfelel, ára pedig 700 forinttal olcsóbb, vagyis 1200 forint.

sombor györgy, a vállalat kereskedelmi igazgatója foglalkozott a legtöbb kritikát kapott termékek a ceruzaelemek gyártásával. évek óta periodikusan visszatérő probléma hazánkban a tranzisztoros rádiókhoz szükséges elemek hiánya. a kereskedelmi igazgató elmondta, hogy nagyteljesítményű gépsort helyeztek üzembe, amely alkalmas arra, hogy a másfél voltos elemekből teljes egészében kielégítsék az igényeket. tavaly növekedett az import, emiatt a kereskedelem keveset rendelt, eredetileg 1972-re sem kötötték le a vállalat elemgyártó kapacitását. ez év márciusában amikor az átmeneti telítettség után a boltokban ismét megcsappantak a készletek, a kereskedelem igen jelentős tételeket rendelt pótlólag a gyártól, a vállalat most már kapacitásának teljes kihasználásával ezeket az igényeket is kielégíti. áprilisban például 1.1 millió ceruzaelem készült egész évben pedig 14 milliót hoznak forgalomba, ami megfelel a szükségleteknek. a másfél voltos elemek új változatának, az úgynevezett baby elemeknek a gyártását is megkezdtek, amelyeknek nagyobb a kapacitásuk. különösen a japán gyártmányú tranzisztoros rádiók és magnók áramforrásaként használhatók. ebből az idén 750 ezer kerül forgalomba.

/folyt.köv./

- 36 -

bb. 50./ gyorsfűző ... folyt./ 1l

amíg másfél voltos elemekből az idén lesz elegendő, 9 voltosokból továbbra sem tudják kielégíteni az igényeket, e típusból importra szorulunk. hazánkban évente körülbelül 4 millió 9 voltos elem fogy, ehhez a gyár 2 millióval tud hozzájárulni. később az igények csökkennek, mert a legújabb típusú tranzisztoros rádiók és magnók már nem 9 voltos, hanem másfél voltos elemekkel működnek.

a gyár kereskedelmi igazgatója azt is elmondta, hogy az idei bnv-n ismét jelentős tárgyalásokra számítanak. ebben az évben éri el a vállalat a 4 milliárd forintos termelést, s ennek a nagymennyiségű terméknek az idén 15, 1975-ben pedig 20 százalékát akarják exportálni. a bnv-re várt külföldi vendégekkel is exportról, gyártási kooperációról tárgyalnak. eleget tudnak tenni különleges kívánságaiknak is, mivel a műszaki fejlesztés a vállalatnál lényegesen meggyorsult. a négy évvel ezelőtti 19 hónap helyett jelenleg már csak 13 hónap szükséges ahhoz, hogy valamely jó ötlet eljusson a sorozatgyártásig./mtl/

..

bb. 54. magyar-bolgár barátsági napok békés megyében

vid fm/1l cz

1972. május 3.

hazafias népfrent rendezésében szerdán magyar-bolgár barátsági napok kezdődtek békés megyében. a városi tanács dísztermében megtartott magyar-bolgár baráti találkozón sztamensztamov a bolgár távirati iroda magyarországi tudósítója „európa biztonsága és a balkán” címmel tartott előadást./mtl/

..

bb. 57. lakóházba ütközött a tehergépkocsi

vid fm/1l cz

szerdán reggel, kaszaper belterületén, az árpád uton nagy sándor a békés megyei gabonafelvásárló és feldolgozó vállalat dolgozója figyelmetlenül vezette a vállalat nyerges tehergépkocsiját. a jármű áttért a menetirány szerinti baloldalra, az utpadkára, majd keresztbefordult. felszalagta gyalogjáróra, és az árpád utca 100.sz. ház falába ütközött. a ház fala az utcára nyíló két ablakkal együtt bedőlt, s az épületben is és a gépkocsiban is 30 000-30 000 forintos kár keletkezett.

a gépkocsi vezetője nyolc napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. az ügyben eljárást indítottak./mtl/

..

- 37 -

15.40/1l

MA 1615

bb.51. sajtótájékoztató a magyar nemzeti muzeum dózsa györgy emlékkiállításáról - az 1514-es parasztháború dokumentumai a nézőközönség előtt

t nn /pá/ok hi cz

1972. május 3.

a magyar nemzeti muzeumban május 5-én nyílik az a nagyszabású emlékkiállítás, amellyel dózsa györgy születésének 500 évfordulója előtt tisztelgnek. ebből az alkalomból szerdán a muzeum tanácstermében tamás istván főigazgató-helyettes dr. parádi nándor és dr. szakály ferenc, a kiállítás rendezői sajtótájékoztatót tartottak. elmondták az újságíróknak, hogy tárlatuk az év egyik reprezentatív kiállítása lesz, amely első-sorban az 1514-es parasztháború okairól, körülményeiről nyújt majd átfogó képet. anyagukat nemcsak a magyar nemzeti muzeumból hanem számos más hazai intézményből - köztük a magyar munkásmozgalmi muzeumból, a budapesti történelmi muzeumból, a néprajzi muzeumból, a szegedi móra ferenc muzeumból, az országos levéltárból, és néhány külföldi muzeumból válogatták össze.

a nézők elé táruló gyűjtemény lényegében három nagyobb egységre oszlik. két részben a muzeum dísztermének jobb- és baloldali oszlopsora alatti ,,parasztházban,, , illetve ,,vár-belsőben,, olyan tárgyakat helyeztek el, amelyek hiven szemléltetik a két szembenálló alapvető osztály életszínvonalbeli különbségét, és egyszersmind ellentéteik lényegére is rámutatnak. ez az elrendezés módot nyújt arra, hogy közvetlen megjelenítésben, képekkel, szövegekkel illusztrálják a xvi. század eleji helyzetet, s olyan tárgyakkal is, melyek az akkori hétköznapi meg szokott tartozékaik voltak. így a hajdani paraszti életmódot korabeli címerek, fametszetek segítségével mutatják be, de ott lesznek a munkaeszközök: kapák, fogók, bőrvágó-kések, valamint a viselet tartozékaik is. megtekinthetik a látogatók majd a jobbágyok földesúri szolgáltatásait rögzítő ugynevezett ,,urbáriumot,, , a királyi adóelszámolásokat, az 1522-es bács megyei tizejegyzéket.

afőri élet gazdag fényűzését pompás reneszansz székek, gótikus asztalok, drága evőeszközök, értékes fegyverek, pecsét-nyomok szemléltetik. nem hiányoznak a tárlatról az akkori egyházi felszerelési tárgyak sem; kelyhek, övek, reneszansz láncok, továbbá bakócz tamás esztergomi érsek címere, kelyhe, mellkeresztje. a kiállítás egyik érdekessége x.leo pápa bullája a keresztesháború meghirdetéséről, simon modrusi püspök 1514. április 3-án kelt átiratában.

a látogató idézeteket olvashat dózsa híres ceglédi beszédéből, amely marchiai jakab inkvizitor jelentése nyomán maradt ránk. oklevelek, metszetek, fotónagyítások érzékeltetik a dózsa-féle felkelés kiterjedését, követik nyomon a kirobbanó elégedetlenséget.

/folyt.köv/

- 38 -

NA 1620

bb.51./sajtótájékoztató...folyt./ok

a díszterem bejáratával szemben nagyméretű dobogó foglal helyet, melynek közepén dózsa györgy szobra - a kolozsvári szobrászművész szervatiusz tiberius alkotása - áll. előtte a dobogó jobb oldalán a nemesi csapatok fegyverzete: kopják, szabják, pájszok, páncélok, sodronyíngek, puskák és íjak. velük szemben a parasztok - rekonstruált - fegyverei: harci nyársak, kések, bárdok, hadibunkók, cséphadarók. a fegyverdobogó előtt látható Magyarország nagyalakú térképe, amely a parasztháború menetét, a paraszthadak mozgását és az összecsapások fő gócpontjait mutatja.

a dózsa kiállítás bemutatja ugyanakkor a felkelés utóhatását, történelmi értékelésének változásait is. benczédi székely istván, pethő gergely könyveiből petőfi sándor verseiig, gergely sándor regényéig tárlaton megtalálhatók egyúttal azok a történelmi munkák is - köztük engelsnek a német parasztháborúról irrtanulmánya - amelyek a történelmi jelentőségű dózsa féle parasztháborúval foglalkoznak./mti/

bb.53. sárospataki kulturális és tudományos hetek

vid/fm/ok cz

1972. május 3.

az idén május-juniusban tartják meg az immár hagyományos, negyedik sárospataki kulturális és tudományos heteket a városi tanács és a kulturális intézmények rendezésében. ebből az alkalomból a művelődési házban szerdán helytörténelmi és néprajzi kiállítás nyílt, amelyet több képzőművészeti, valamint műemlékbemutató követ majd. megnyitják a rákóczi-vár vöröstornyának alsó szintjét, ahol több újonnan feltárt érdekességet tekinthetnek meg az érdeklődők.

a programban szerepel az ének- és zenetagozatu általános iskolák megyei találkozója a vártemplomban rendezendő orgona hangverseny, a tanítóképző intézet dísztermében sorra kerülő zongora koncert, továbbá borsod megye kórusainak országos minősítő hangversenye - több tudományos ülés szak színhelye lesz a város.

május végén komplexkémiai kollokviumot, továbbá bessenyei és a magyar irodalom címmel előadást tartanak, s a gimnáziumban teleplezik bessenyi györgy emléktábláját.

kiemelkedik a rendezvények közül az idén első ízben sorra kerülő és több évre tervezett ,,pályám emlékezete,, című sorozat amelyben olyan pataki ,,öreg diákok,, számolnak be munkájukról, életutjukról, akiket ma is sok emlék, kapcsolat fűz az ősi iskolavárosához, s akiknek tevékenységét a sárospatakiak is figyelemmel kísérik. az első ilyen találkozóra meghívták többek között dr. harsányi istván pszichológust, tudományos kutatót, fekete gyula író, dr.götz jános főúgyászt és pécsi sándor kossuth-díjas színművészt./mti/

- 39 -

NA 1625

bb. 55. orvosi tanácsok a hideg és meleg-front esetére, a hirtelen időváltozás fogadására

i vt/gg/hi/il cz

1972. május 3.

az utóbbi napokban tapasztalt szeszélyes időjárás - például a szerdai váratlan hőmérséklet süllyedés kapcsán időszerű az ilyenkor szükséges tudnivalók felelevenítése. ezzel kapcsolatban az mti munkatársa tájékoztatást kért az egészségügyi felvilágosítási központban.

elmondották: egyes időszakokban minden különösebb ok nélkül ingerlékenyebbek az emberek, fejfájásról, vagy éppen reumás szagatásról panaszkodnak. mások álmosak, aluszékonyabbak, mint egyébként. ilyenkor szoktak időjárásváltozásról beszélni, valóban erről van szó. az időjárásváltozás mindig hatott a szervezetre, régebben azonban sokkal kevesebbet tudtak róla, mint ma. arra a jelenségre különben már két és félezer évvel ezelőtt felfigyelt egy kiváló görög orvos, hippokratesz, hogy egyes betegségek csaknem kizárólag bizonyos évszakokban, de különösen az időjárás megváltozásakor lépnek fel. ma már tudjuk, hogy elsősorban a légnyomás változásokra különösen érzékenyen reagálnak az ideges emberek, főként bizonyos betegségekben szenvedők.

arra a kérdésre, milyen konkrét hatást gyakorolhat az időjárás-változás a szervezetre, a következő választ adták:

a melegfront betörésekor általában csökken a szervezet ellenálló képessége, ennek következtében sokan a szokottnál könnyebben kapnak fertőző betegséget. ilyenkor ingerlékenyebbek vagyunk, élelénkülnek a reflexek, a szív működés gyorsul, a vérnyomás emelkedik. a hidegfront hatása ennek éppen a fordítottja. amikor az időjárás hűvösebbre fordul, gyakoribbak a görcsös fájdalmak, elsősorban az epe- vese- és gyomorbetegség körében. ugyanakkor lassul a szív működés, csökken a vérnyomás, s ízületi panaszok is jelentkeznek.

az egészségügyi szakemberek azt tanácsolják, hogy a különböző fronthatások ismeretében legyünk óvatosabbak, ez az egyik legfontosabb teendő. enyhe idegcsillapítókkal megelőzhető a frontbetörésnek az idegekre gyakorolt hatása. ezek alkalmazása azonban gépkocsivezetőknél nagyon megfontolandó, mert a nyugtatók és a fájdalomcsillapítók lassítják a reflexek működését.

az orvos-meteorológusok szerint hirtelen időjárásváltozás-kor a leglényegesebb az önuralom. javasolják a feszült helyzetek elkerülését, több időt kell pihenésre, kikapcsolódásra, sétára, testedzésre fordítani. aki beteg, gondosan szedje gyógyszereit, feltétlenül tartsa be az egészségvédelmi előírásokat és a legkisebb panasz esetén is keresse fel orvosát.

még egy megszívlelendő jótanács: a mostani szeszélyes időjárásban fokozottan ügyeljünk a hőmérsékletnek megfelelő öltözködésre./mti/

NA 16^o

--

- 40 -

bb. 58. az idegenforgalom ügyéért - duna-tisza közti intéző bizottság alakult kecskeméten

vid fm/1l cz

1972. május 3.

az országos idegenforgalmi tanács pártfogásával szerdán kecskeméten a megyei tanácsházán megalakították a duna-tisza közti intéző bizottságot, rövid nevén „dubib”, -ot. az 53 tagú társadalmi bizottság elnöki tisztét dr. sághy vilmos, a belkereskedelmi miniszter első helyettese tölti be, társelnöke pedig dr. gajdócsi istván, a bács-kiskun megyei tanács elnöke és erdélyi ignác, a megyei pártbizottság titkára lett.

a bizottság létrehozása rendkívül időszerű volt. hazánk e vidékét ugyanis természeti szépségei, világhírű népművészete, számos történelmi és irodalomtörténeti érdekessége nem utolsósorban pedig a szocialista építésben elért eredményei sajátosan vonzó idegenforgalmi területté varázsolják. a sok értéket azonban eddig csak részben sikerült az idegenforgalom szolgálatába állítani.

az új duna-tisza közti intéző bizottság most azt a feladatot tűzte magá elé, hogy tájegységenként felméri az idegenforgalom céljait szolgáló új lehetőségeket, a fejlesztési igényeket, s javaslatokat tesz az illetékes szerveknek az ezzel kapcsolatos beruházások időrendjére. a bizottság segíti továbbá az idegenforgalmi jelentőségű rendezvények szervezését, lebonyolítását is. a sok tennivaló között említést érdemel például a kiskunsági tanyamúzeum létrehozása lehetőségeinek vizsgálata, valamint bugac és a vidék több más híres helyének még vonzóbbá, érdekesebbé tétele. ki kell dolgozni a szállodaépítés és korszerűsítés további programját is.

a dubib sokrétű munkáját, folyamatos működését három bizottság, valamint a kecskeméti, bajai, kalocsai, tiszamenti és kiskunsági albizottság segíti, a legfontosabb tennivalók elvégzésére pedig esetenként ideiglenes szakbizottságot is létrehozhatnak./mti/

--

15.50/1l

- 41 -

NA 16^o

→ mivel nagykoros és cegléd térsége is a bizottsághoz tartozik, a harmadik társelnök dr. pénzes jános, a pestmegyei tanács elnökhelyettese lett.

bb 56. bíróság előtt a váci vasuti szerencsétlenség vádlottai

t tf/mm/ny hi -cz

1972. május 3.

szerdán a pestvidéki járásbíróság dr. ács andrás tanácsa megkezdte annak az ügynek a tárgyalását, amelynek két vádlottja, bartos sándor és kondor lászló, a MÁV mozdonyvezetője, illetve vonatvezetője a vasuti közlekedés biztonsága ellen, halált és különös nagy kárt okozó, gondatlanul elkövetett bűntettért kerültek a bíróság elé.

a vádirat szerint 1971 december 30-án bartos sándor mozdonyvezetőként, kondor lászló vonatvezetőként teljesített szolgálatot, budapestről - 17 óra 20 perckor - indultak el egy vilánymozdonnyal vonatolt személyvonattal vácra. a főváros és vác között a vonat menetrend szerint nem állt meg, végig a vonalon sűrű köd volt, a jelzők megfigyelése nehézségekbe ütközött. ugyanakkor kondor lászló közepesen alkoholos állapotban volt. szőlőliget és vác között, a váci vasuti bejárat előtt levő két jelzőt nem figyelték meg, szerelvényük sebességét nem csökkentették és mielőtt elérték volna az állomás bejáratát, több mint 60 kilométeres sebességgel beleütköztek egy előttük levő személyvonatba. a baleset következtében egy személy meghalt, 23 utas nyolc napon túl, 37 utas pedig nyolc napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. bartos sándor és kondor lászló is megsérült, a mozdonyvezető nyolc napon belül, a vonatvezető nyolc napon túl gyógyulóan. a társadalmi tulajdonban mintegy másfél millió forint kár keletkezett.

az első tárgyaláson a vádlottakat hallgatta ki a bíróság. ítélet a jövő héten várható; addig még körülbelül 80 tanút - nagyrészt sértetteket - kihallgatnak a baleset kapcsán./mti/

--

bb 60. az ENSZ nemzetközi jogi bizottsága,

tr/ny hi hgy

1972. május 3.

amely a nemzetközi jog kodifikálásával és fokozatos fejlesztésével foglalkozik, idei ülészakán richardt d. kearney-t /usa/ választotta elnököül. első alelnökké és a szerkesztő bizottság elnökévé dr. ustor endre nagykövetet, a külügyminisztérium nemzetközi jogi osztályának vezetőjét választotta meg a bizottság./mti/

16.05/ny

--
-42-

NA 16⁵⁰

bb 59. nagy érdeklődés a szekszárdi élelmiszergazdasági kiállítás iránt

vid/kz/ny hgy

1972. május 3.

augusztus 12-20 között szekszárdon rendezik meg négy dunántúli megye - baranya, fejér, somogy és tolna - első együttes mezőgazdasági, élelmiszeripari, fa-, erdő- és vadgazdasági kiállítását és vásárát. a mező- és élelmiszergazdaság e nagyszabású vidéki seregszemléjének előkészítéséről tanácskozott szerdán szekszárdon a négy megye vezetősége és kiállításrendező főbizottsága. horváth józsef, a tolna megyei tanács elnökhelyettese a kiállítás iránti igen nagy érdeklődésről számolt be. csaknem százötven mezőgazdasági üzem, tsz, állami gazdaság, vállalat, intézmény, továbbá kereskedelmi és vendéglátóipari egység jelentette be részvételét; a fedett területekre és a pavilonokra már tulzott is a jelentkezés, szabadtéren viszont még van hely. szép számban érkeztek benevezések a szakmai és eredménybemutatókra. az állattenyésztési bemutatókra például felszártnál több mezőgazdasági üzem jelentkezett. a legeredményesebb kiállítók részére a Mém és a négy megye intézményei értékes díjakat ajánlottak fel./mti/

--

bb 61. átadták az ország egyik legkorszerűbb sertéshizlaldáját

t jf/fk/ny 1e -hgy

1972. május 3.

szerdán a pest megyei pilis községben átadták rendeltetésének az ország egyik legkorszerűbb sertés-hizlaldáját, amelyben egyidőben 1700 állatot helyezhetnek el. a korszerű létesítményt az NSZK-beli felix kloz cég automatizált berendezésével szerelték fel; a nagyfokú gépesítés lehetővé tette, hogy a több mint másfélélezres állományt mindössze két ember szolgálja ki. az épületben automata berendezés, ,,eteti,, az állatokat, az önműködő szerkezetek időnként fertőtlenítő folyadékot fújnak a levegőbe és automatikus vezérlésű ventilátorok biztosítják az optimális levegőt. a hizlaldában ideális körülmények között tarthatják az állatokat, és külön előny, hogy télen is ,,nyárias,, eredményeket érhetnek el.

a ,,szuper-hizlaldában,, a szakemberek érdekes állattenyésztési kísérleteket kezdenek majd. egyebek között itt próbálhatják ki, hogyan viselkednek az állatok a jóformán ,,ember-nem látta,, környezetben és választ adhatnak majd a takarmányozással kapcsolatos különféle kérdésekre is. a hizlalda természetesen részt vesz a főváros és környékének húselállításában; az új létesítményben a legjobb fajtákat tartják majd nagyüzemi körülmények között.

a főváros környékén idén még két hizlalda épül, mindkettő a nagytétényi telepen. a létesítményekben 3200 állatot helyezhetnek el egyidőben./mti/

16.15/ny

--
-43-

NA 16⁵⁰

bb 62. magyar üzletkötések a brnoi vásáron

i sb/gg/ny 1e hgy

1972. május 3.

Kedvező híreket kapott a hungexpo a brnoi 111. nemzetközi fogyasztási cikkek vásárán elért magyar sikerekről, üzletkötésekről. a chemolimpex a pozsonyi intercoop céggel 100.000 rubel értékű graboplast műbőr ezévi szállításáról kötött szerződést, a pragoexport vállalatnál pedig 218.000 rubel értékű magyar írószőr szállításában állapodott meg. a hungarocoop 300.000 rubel értékű papucsot és házcipőt szállít a csehszlovákiai megrendelőknek.

a magyar kiállítók bemutatóit megtekintette horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, soós gábor a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter első helyettese és pesti ernő könnyűipari miniszterhelyettes./mt1/

bb 63. országszerte 7-8 fokkal csökkent a hőmérséklet

i sb/gg/ny 1e hgy

1972. május 3.

az ukrájnában felgyülemlett hűvös légtömegek a szerdára virradó éjszaka megindultak a kárpát-medence felé, s délutánra már kitöltötték, lehűtötték az egész medencét. a hűvös és nedves légáramlatnak megfelelően elsősorban a keleti országrész felhősödött be, de csapadékból mégis a dunántúli területeknek jutott több, mert a légtömegek az alpok előhegyeinek ütközve jobban rákényszerültek arra, hogy megszabaduljanak csapadékterhüktől. így sopronban, szentgotthárdon több órán át hullott az eső, báját délben zivatar árasztotta el, amely később megennyhült, csendes esővé alakult.

a magasabb helyeken, elsősorban a kékestetőn délelőtt havazott, majd délután havasesőre, esőre váltott át a csapadék. az ukrájnai hűvös légtömegek előrehaladásának megfelelően szélsőséges hőmérsékletek alakultak ki az ország keleti és nyugati részében. a tiszántúli területeken ugyyszólván didergőssé alakult időjárás kellemetlenkedett szerdán délelőtt, amikor nagykanizsán 17 fokot mutatott a hőmérő. ez a kiváltságos helyzet természetesen csak addig tartott, amíg a hűvösebb légtömegek elérték a várost, s így délutánra 12 fokra hűlt le a levegő. kedden még országszerte 20-23 fokig melegedett fel a levegő, de szerdán csak néhány kivételes helyen emelkedett 11-15 foknál magasabbra a hőmérséklet.

/folyt köv/
17.00/ny

-44-

KA 1730

bb 63. / országszertefolyt/ny

egy nap alatt tehát 7-8 fokkal csökkent a hőmérséklet. sokkal kedvezőbb az időjárás a kárpát-medencétől északra, mert amíg budapesten délben mindössze 10 fokot mutatott a hőmérő, addig stockholmban 20, rigában 23, hamburgban 22 és moszkvában 18 fokos melegben élvezhették a tavaszt e városok lakói. a meteorológiai előrejelzések nem sok jóval biztatnak. számítani lehet arra, hogy esőtörtökön is még az ukrájnai hűvös légtömegek határozzák meg az ország időjárását, s eszerint a magasabb hegyeken havazásra, másutt esőre és meglehetősen hűvös időre lehet számítani./mt1/

bb 64. embargó 19 óráig!

emlékhangverseny szekszárdon

vid/fm/ny hgy

1972. május 3.

a szekszárdi babits mihály megyei művelődési központban szerdán emlékhangversenyt rendeztek, a múlt évben elhunyt dr. tucsni lászló, a megyeszékhely zenekultúrájának kiemelkedő munkása tiszteletére. az emlékesten a pécsi szimfonikus zenekart antal györgy vezényelte. a műsorban közreműködött falussy mária, a szekszárdi liszt ferenc állami zeneiskola tanára és lányi péter, a dombóvári zeneiskola igazgatója is./mt1/

bb 66. hangverseny a lengyel kulturában

gk/ny hgy

1972. május 3.

szerdán este a lengyel kulturában a varsói mezőgazdasági főiskola énekkara hangversenyt adott. az együttes műsorán népdalok, reneszánszkorai és mai kórusművek szerepeltek. műsorukat a következő napokban gödöllőn és keszthelyen is bemutatkoznak./mt1/

19.08/ny

-45-

KA 1730

bb 65. nyolcvanéves zenetudós disszertációja

ob/1l hgy

a magyar zenetudományi élet egyik „nagy örege”, a 80. életévében járó László Zsigmond, Thaly Kálmán egyik „leplezője”, védte meg kandidátusi értekezését szerdán a magyar tudományos Akadémián. az idős tudós a század elején a lipcsei egyetemen Eduard Sievers professzor tanítványa volt. tőle sajátította el azt a melodiai és hangtipológiai elméletet, amelynek segítségével a Thaly által kiadott Kuruc balladákban olyan sajátosságokra bukkant, amelyek Thaly Kálmán szerzőségét kétséget kizáróan bizonyították.

László Zsigmond többévtizedes tudományos munkássága során nagyon jelentős zeneelméleti esztétikai tanulmányokat folytatott: a ritmus és a dallam összefüggéseinek a körülményeit tanulmányozta. eredményei felhasználásával neves zeneszerzőknek klasszikus versek megzenésítéséhez hasznos segítséget nyújtott.
/mti/

..-

bb. 67. Ferencsik János kecskeméti vezényelt

vid fm/1l hgy

1972. május 3.

Kecskeméten, Kodály Zoltán szülővárosában szerdán rendezték meg a zenei évad kilencedik, s egyben utolsó nagyzenekari estjét. a színházban megtartott hangversenyen a magyar állami hangversenyzenekar Mozart és Brahms műveket adott elő. Horváth László klarinétművész közreműködésével. a zenekart Ferencsik János Kossuth-díjas karnagy főzeneigazgató vezényelte.
/mti/

..-

bb. 68. időjárásjelentés

gk/1l hgy

a meteorológiai intézet jelenti szerdán este

hűvösebb idő esőkkel

várható időjárás csütörtök estig:

erősen felhős, hűvös idő, többfelé esővel, magasabb hegyeken havazással. mérsékelt időnként megélénkülő északkeleti, keleti szél. a nappali fölmelegedés nyugaton is gyengül. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 10-15 fok között.
/mti/

..-

- 46 -

szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 34. sz. hírünk / megkezdődött ... folyt./ utolsó sorában a szöveg:

...eredetü sugárterhelések vizsgálata is./mti/

..-

bb. 70. kettős halált okozott egy felborult pótkocsi

1 ms/gg/1l hgy

Bátaszék határában vezette pótkocsis vontatóját Sipos István alsónyéki vontatóvezető, amikor a pótkocsi leszakadt a vontatóról és az utmenti árokba borult. utasai: Schmidt István és Molnár Imre bátaszéki tévesz tagok a helyszínen meghaltak. minthogy Sipos István nem az előírásnak megfelelően kapcsolta gépéhez a pótkocsit a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte és eljárást indított ellene.
/mti/

..-

bb. 69. közlekedési balesetek

1 ms/gk/1l hgy

Budapesten a 8. kerületben a Csobánc utca és a Szeszvár utca sarkán Rajzinger László péceli gépkocsivezető nem adta meg az elsőbbséget tehérgépkocsijával egy 74-es trolibusznak és összeütközött vele. a trolibusz utasai közül Gyüre Mihályné, Gát Lajos és özv. Fodor Jánosné Sulyos Szabó Györgyné könnyű sérüléssel került kórházba. Bécsi József Halászteleki ügyintézőt a mentők a helyszínen részesítették elsősegélyben. a rendőrség a gépkocsivezető ellen eljárást indított.

szabálytalanul és figyelmetlenül ment át a 11-kerületben az M-1-es autópályán Vlasics Elemér budapesti segédmunkás. egy személygépkocsi elütötte. sérülése nem életveszélyes.

/folyt.köv./

- 47 -

KA 2010

bb. 69./ közlekedési folyt./ il

karácsonyi róbert budapesti mérnök személygépkocsijával szabálytalanul kanyarodott a 16. kerületben a bajcsy zsilinszky ut és a sasvár utca kereszteződésében és összeütközött a motorkerékpárján arra haladó tajti jános segédmunkással. tajti súlyos de nem életveszélyes sérüléssel került kórházba. karácsonyi ellen a rendőrség megindította az eljárást.

szabálytalanul ment át a 21. kerületben a szabadkikötői főúton nagy józsef kert munkás és gelencsér istván motorkerékpárjával elütötte majd felborult., nagy józsef súlyos, gelencsér és a motorkerékpáron vele utazó felesége könnyű sérüléssel került kórházba./mti/

-. -

bb 71. a guineai, indiai, kenyai bányászszakszervezet küldöttsége

gk/ny hgy 1972. május 3.

a magyar bányászszakszervezet elnökségének meghívására hazánkba érkezett, a delegációk tanulmányozzák a bányászok élet- és munkakörülményeit, szociális és kulturális ellátottságát, majd szófiába utaznak a bányászszakszervezetek nemzetközi szövetségévi konferenciájára./mti/

-. -

mbb 72. francia polgármesterek delegációja érkezett budapestre

t sl/pá/ny hgy 1972. május 3.

francia polgármesterek és városi tanácstagok 22 tagu delegációja érkezett szerdán este budapestre az elektroimpex, valamint a villamos berendezés és készülék művek vendégeként. a küldöttséget s. attias, a comptoir-sud electric cég kereskedelmi igazgatója vezeti.

a francia várostyák az őket vendégül látó két magyar vállalat vezetőivel eredményhirdető táblák, valamint színes publicolor fényreklám vásárlásáról tárgyalnak. a magyar eredményhirdetőket ugyanis a grenoblei téli olimpia idején megismerték és most mint beruházók francia sportlétesítmények számára szeretnék vásárolni belőlük./mti/

-. -

-48-
v é g e .

21.35/ny

NA 2/50

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fiume-utca 5-7. Telefon: 159-490. 359-590.

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti bel f ö l d i h i r e k

1972. május 4.

bb 1. a tudomány a népgazdaság fejlődéséért - friss istván nyilatkozata

i ms/fk/ny hgy 1972. május 4.

a minisztertanács tizenhét évvel ezelőtt hozta létre a magyar tudományos akadémia közgazdaságtudományi intézetét, amely mondhatni alapításától fogva jelentős szerepet játszik a tudomány hazai fejlődésében. ebből az alkalomból friss istván akadémikus, az intézet igazgatója nyilatkozott dr. majercsik sándornak, az mti főmunkatársának az intézet tevékenységéről, s a magyar közgazdasági kutatások legfontosabb irányairól.

- tíz évvel ezelőtt az akadémia közgazdaságtudományi bizottsága a magyar közgazdasági kutatás fő témáit két kérdésben jelezte meg. az egyik: a népgazdaság tervezésének tökéletesítése, a másik: a népgazdaság vezetésének és irányításának fejlesztése. ezek a feladatok azonban annyira összetettek, a tisztázásra váró kérdések száma olyan nagy, hogy megoldásuk sok ezer gyakorlati szakember és sok száz kutató munkáját igényli. azt a kérdést például, hogy tervezésünkben a népgazdaság milyen arányaira, milyen szerkezetére törekedjünk, mi az, ami az ország adottságait, lehetőségeit figyelembe véve a legkedvezőbb számunkra, a maga egységében legfeljebb elvont matematikai módszerekkel tudjuk érzékeltetni. ezt meg is tesszük. ezeket a módszereket azonban jelenleg a tervezésben közvetlenül felhasználni még nem, vagy csak kevésbé tudjuk. ezért igyekszünk a problémát más, konkrétabb formában is megközelíteni és azt vizsgáljuk, hogy különböző szempontokat figyelembe véve, különböző lehetőségeket mérlegelve, például a mezőgazdaság fejlődésének vagy a fogyasztásnak milyen arányait célszerű tervezni.

/folyt köv/

-1-

NA